

naša luč

1987
januar
1

Slovenija

Moja dežela.

PREKMURJE

Že beseda sama Prekmurje pove, da je to pokrajina „prek Mure“. Na jugu sta Ravénsko in Dóllinsko, na severu Goričko. Tudi ta imena sama že povedo, da je jug panonsko ravninski, sever pa gričevnat.

Po nižini se vode počasi vijugajo med polji in mokrotnimi travniki, goricami in logi jelš, brez, topolov, hrastov, bukev, gabrov, vrb in akacij. Kar simbol prekmurske ravnine je cesta skozi drevored visokih jagnjedi. Pa koruznjaki, jate gosi in v velike kupe zložena krma za živino. Po goricah se raztezajo vinogradi, drugod gozdovi. Vasi so se skupaj z njivami in travniki polegale na malo dvignjene terase.

Hiše so se spravile ob ceste v gručo, na Goričkem stoje bolj

vsaksebi. „Hiše so hišice, okna so okenca,“ bi o njih zapel Župančič. Te majhne in nizke panonske hišice so še zbite iz blata in slame ali pa so lesene, okna so majhna, strehe slamnate, pod ostrejšem visu koruza, na strešnem slemenu gnezdi štoklja.

Po hudi zimi z ledenimi vetrovi pride dolgotrajno vroče poletje. Tedaj potoki usahnejo, kratke nevihte, ki prinesó včasih s seboj točo, ne morejo odpraviti suše.

Ljudi je za ta kos zemlje preveč, med njimi je tudi precej Madžarov in nekaj Ciganov. V začetku tega stoletja so zato množično hodili s trebuhom za kruhom v tujino, po Evropi in čez morje.

Čez Muro sta speljani dve železniški progi, ceste povezujejo zaselke po celotnem Prekmurju.

Denar priteka Prekmurcem od žita, krompirja, sadja, vina, sladkorne pese in tobaka, od svinj in perutnine, pa od gozdov. Kajpada tudi od turizma, saj je tu za lovce raj: še vedno je dosti zajcev in srn, divjih rac in gosi, fazanov in jerebic, v Muri pa ščuk, mren in klenov.

Prekmurje je nadvse zanimivo. Že pokrajina sama, kraji in mogočni gradovi ter zadnji plavajoči mlini na Muri. Tu je moč videti še lončarstvo črne posode in pletarstvo. Potem pa vse narodno blago: pustno „borovo

gostüvanje“, svatbeno „panonsko gostüvanje“, krasitev pirohov, „remenk“, spletanje venca iz klasja, „dožnjeka“ in pa belo narodno nošo. Postrežejo vam z godbo in plesom, s „tkalečko“ in „šošarsko“ polko.

Prekmurci znajo dobro jesti. Znana je prekmurska gubonica, makova povitica, krapci, ajdova pogača, posebni rezanci, gibice-mlinci, ajdova kaša, sirova koruzna ali ajdova zlivanka, ajdove, kašnate ali kruhove klobase, meso v tunki, smetanova pljučka, smetanov hren, „bujta“ repa.

„Prekmurje je slovenski pojem zvestobe. Pehali so se ti Prekmurci pod ogrsko oblastjo, pojem velikega, gosposkega sveta jim je bila zmeraj Budimpešta, tisto, kar kaj velja, madžarsko. In vendar so vztrajali kot Slovenci. Vztrajati za takšno ceno na tistem majčkenem kljunu slovenske zemljevidne kokoši domala tisočletje, ni majhna stvar, je res zvestoba!“ (Kmecl).

PO SNEGU DIŠI

Žito je v kaščah,
krompir v kletih.

Koruzna v vencih
pod streho visi.

Poljsko orodje
leži po koteh.

Njive so prazne.
Po snegu diši.

Tone Kuntner

NASLOVNA FOTOGRAFIJA
Po tepežkanju obdaruje župnik
otroke. (Vogrče na Koroškem).

Bog daj srečo v novem letu!

Kaj napovedujejo razni horoskopi za leto 1987, mi ni znano. Sicer je pa že Prešeren zapisal: „Vsi pojte rakom žvižgat, lažnivi zvezdogledi!“ Močno me pa zanimajo dejstva, na osnovi katerih si lahko prepričano voščimo v novem letu srečo.

Tri takšna dejstva so, tri resnice: prva, da je vsak človek neponovljiv, druga, da je vsak človek predmet ljubezni, in tretja, da je vsak človek nesmrten.

- Slehernik je neponovljiv. Je v celotnem obdobju časa enkratni, s svojimi talenti, nalogami, smislom in usodo. Ni le kolešček v stroju družbe, ki bi šele od nje dobival pravico do bivanja, kot bi mu radi dopovedovali razni, večinoma totalitarni, kolektivizmi. Vsakdo je samostojna oseba, nikakršna in nikogaršnja številka. Naj ima v celotnem času in prostoru še tako neznačilno nalogo, jo vendarle ima. Brez slehernika bi nekaj manjkalo. Nihče ni slučajno tu, še manj, da bi bil odveč. Nasprotno: je od nekoga hočen in načrtovan.

- Slehernik je predmet ljubezni. Morda se čuti kdaj kdo popolnoma zapuščenega od ljudi. Tudi je bilo že slišati tožbo koga, da ga niti njegova mati ni marala. In vendar je vsakdo predmet višje, močnejše, sveteljše ljubezni. Bog ne sovraži nič tega, kar je ustvaril, pravi sveto pismo. Papež Janez XXIII. si je vsak dan ponavljal resnico, da ga ima Bog tako rad, kot da bi ne bilo razen njega na svetu nikogar drugega. In je priporočal tudi drugim, naj živijo iz te resnice o sebi. Nič v našem življenju ni splet zgolj naravnih vzrokov, še manj slepa igra slučajja. Tudi če se nam zgodijo krivice od ljudi, jih zna Bog obrniti v naš prid. Zlato se čisti v ognju, človek v trpljenju.

- Slehernik je večni. Vernik ve, da se s smrtjo vrača v božje naročje, nevernik „ve“, da se z njo vrača v žametni nič. Kako bivanjsko neprecenljiva je prva drža, da ne govorimo o tem, kako edino razumna je. Koliko poguma lahko črpamo iz nje! Že misel, da bodo vsa naša, še tako majhna dobra dejanja, in celó dobri nameni vrženi na božjo tehtnico, je čudovišče! Kakšne možnosti za ravnanje iz čiste vesti in iz dobrega srca se mi ponujajo v novem letu!

Ja, zvezde dobro kažejo! V zgornjem smislu: Bog daj srečo v novem letu!

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.
Usmeritev: Versko-kulturni
in informacijski mesečnik za
Slovence na tujem.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev- ne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija	450 fran.
Francija	70 fran.
Italija	15.000 lir
Nizozemska	23 gld.
Nemčija	22 mark
Švica	20 fran.
Švedska	70 kron
Avstralija	12 dol.
Kanada	15 dol.
ZDA	12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Kam gremo?

Polnoč. Novo leto. Zvonovi skrivnostno donijo prek naselij...

To so trenutki za premišljevanje, čas za zahvalo in priprošnjo:

zahvalo za vse dobro v preteklem letu, priprošnjo za pomoč v prihodnosti.

Novo leto. Kam gremo?

Gospod, mnoga vprašanja pri nas še niso našla odgovora.

Stojimo pred nalogami, ki presegajo naše moči... Ni miru, ni bratstva; resnico, pravico in svobodo še zmeraj teptamo tudi pri nas; sovraštvo, nasilje, samovolja, maščevalnost so še vedno zakoni življenja.

Gospod, kako daleč smo od Tvoje zamisli o življenju in družbi!

Tebi, Gospod, ki vodiš človekovo zgodovino, zaupamo sebe, svojce, naše skupnosti, naš narod in ves svet, posebno pa tiste, ki so v stiski.

Toda Ti, Gospod, deluješ po nas. Mi smo tvoji sodelavci. Ti nas potrebuješ...

Pomagaj nam, da se bomo oblikovali v zanesljive sodelavce, v pokončne ljudi, v močne osebnosti, ki vedo, kaj hočejo, in ki se kot ljudje, kot kristjani in kot otroci svojega naroda zavedajo svojega poslanstva.

Za to pa se moramo spreobrniti:

otresti se moramo porabniške miselnosti, ki presoja vse samo glede na denar in trenutno korist, ter se navdušiti za vrednote in ideale, ki so skozi tisoč let ohranjali naš narod.

Ti ideali so:

- * zvestoba veri, naši govorici in kulturi,*
- * spoštovanje duhovnih vrednot,*
- * smisel za žrtve,*
- * vestnost pri delu,*
- * vzajemnost in gostoljubje,*
- * poštenost in skromnost,*
- * čut za resnico, pravico in svobodo,*
- * zdrava družina, ki sprejme novo življenje, tudi če terja to žrtve.*

Novo leto. Zvonovi so utihnili... Kam gremo?

Naj nas, Gospod, to leto s Tvojim blagoslovom in ob sodelovanju vseh ljudi dobre volje vsaj malo približa veseljenemu bratstvu, kraljestvu RESNICE, PRAVICE, SVOBODE in LJUBEZNI.

Vsaj malo, Gospod...

Kaj je

„Nekdaj smo jasno vedeli, kaj je v нравnem življenju prav in kaj ne, kaj je dobro in kaj slabo, kaj se sme in kaj ne. Nравne norme in zapovedi so splošno veljale, vsakdo jih je priznaval, četudi jih ni vedno izpolnjeval. Zdaj pa je postalo vse nejasno in negotovo. Mnenja in nauki si nasprotujejo, eden trdi to, drugi drugo in vse se neprestano spreminja. Nič več ni trdnega reda in človek sploh ne ve več, kaj v morali še drži. Tudi v Cerkvi odgovori niso več jasni in odločni kakor nekoč. Sicer pa se tako vedno manj ljudi zmeni za to, kar uči Cerkev.

Kdo še ni slišal takih in podobnih tožb? Kdo še ni tudi sam doživljal negotovosti, ko se je dan za dnevom srečaval z vsemogočimi, tako različnimi in med seboj si nasprotujočimi mnenji, nazori, navodili in zgledmi? Zakonska skupnost in družina še posebej občutita negotovost in velike spremembe. Vtis, da se nekdanji trdni moralni red, ki je veljal stoletja, podira, se vedno bolj širi. Nova dognanja različnih znanosti naj bi ba je dokazala, da dosedanje norme in smernice ne veljajo več in da jih sodobni človek v imenu znanosti ne more sprejeti.

Prepričanje, odločanje in življenje številnih ljudi v današnji družbi potrjuje ta vtis in mnogi postajajo zaskrbljeni in malodušni. Imajo strah pred prihodnostjo, posebno tudi za mladi rod. Radi bi spet našli trdna tla pod seboj, jasne smernice za življenje, prepričljivo in verodostojno etiko in moralo, ki bi jim

prav?

znova prikazala in utemeljila smisel življenja. Radi bi vedeli, kaj še drži in kaj ne, katere so etične vrednote, ki kljub vsej krizi in vsem spremembam ohranjajo svojo veljavo in brez katerih humano življenje in srečno sožitje v zakonu, družini in družbi sploh ni mogoče.

Razmišljanja v letošnjem letu bodo posvečena iskanju odgovorov na ta vprašanja, ne v smislu receptov in preprostih in enostavnih navodil, ampak kot pobuda in pomoč za razmišljanje, razgovor in osebno odločanje. Pot namre, ki vodi iz današnje negotovosti in zmede na etičnem in moralnem področju, ni enostavno ponavljanje zapovedi in prepovedi, ne kako moraliziranje, ki ostaja le na površju in kritičnega človeka ne prepriča, ampak odkrivanje tiste globoke resničnosti, iz katere izvirajo npravne norme, in tistih korenin, iz katerih raste njihova nujnost in obveznost. Le če se človek za npravne vrednote odloči iz prepričanja, preide njegova negotovost v jasno in mirno svobodo odločenosti. To pa zahteva osebne zanimanja, razmišljanja, razgovora in zavzetosti.

Katera je globoka resničnost, ki jo je treba na novo odkriti in se vedno znova k njej povračati? Verni kristjan bo najbrž takoj odgovoril: Bog in njegova resnica in volja. Res je to. A kako naj človek najde pot do Boga in ga odkrije kot resničnost, ki ima za njegovo življenje odločilen pomen, tako da je zanj trdni temelj, na katerega more gradi-

ti, varno zavetje, v katerem najde mir in odgovor na osebna vprašanja? To pot najde človek samo, če spet odkrije samega sebe, svojo resnično podobo, če jo očisti vseh navlak, ki so jo v teku časa skazile in spačile, če se otrese napačnih razlag, ki jih je v teku časa sam znašel in ne odgovarjajo božji zamisli in božjemu načrtu.

V vseh zgodovinskih, družbenih in psiholoških spremembah človek v svoji globini vendar ostaja vedno isti: bitje, ki presega samega sebe, ki išče, razmišlja, upa in se boji, trpi in se veseli, želi biti srečen, ljubljen in svoboden, doživlja vse mogoče oblike sužnosti in odtujenosti, a stalno hrepeni po svobodi in se bori zanj, okuša bolečino osamljenosti in hrepeni po občestvu, doživlja krivico in nasilje in bi rad sebi in drugim pomagal k boljšemu življenju. Pri tem se zaveda svojega dostojanstva in velikih zmoglosti, a doživlja tudi svojo omejenost, nemoč in slabost in išče pomočnikov in zaveznikov in spremljevalcev na življenjski poti. V zadnji globini se v tem iskanju javlja hrepenenje Bogu, ki edini more človeka odrešiti, ga vrniti samemu sebi in in mu izpolniti njegove želje, naj se člo-

Ljudje očitajo krščanstvo, zakaj še po dva tisoč letih ni uspelo v svojem načrtu — a prezrejo, da so največkrat ravno samitisti, na katere je treba še čakati do te velike uresničitve. Kdor je zares svet, za tega je krščanstvo v bistvu že uresničeno. Premalo upoštevamo, da lahko že en sam človek tu in zdaj uresniči vse tiste prerokbe, ki se nam zde še tako utopične, če to le zares hoče.

Vinko Ošlak,
Nedelja, št. 44, I. 1986, str. 6

vek tega zaveda ali ne, naj Bog kliče po imenu ali pa vanj ne veruje. Ne toženje nad hudimi časi, nad slabimi ljudmi, nad današnjo zmedo, ne kritika preteklosti, ne hlastanje za vedno novimi idejami in smernicami, ampak svobodna odločenost znova odkriti resničnost človeka, ki je ustvarjen po božji podobi in poklican v novo življenje, iskreno iskanje in odprtost za resnico in pripravljenost za dejanja, je pot iz negotovosti in zmede današnjega življenja.

(po NOVI MLADIKI 1978)

Tone Kralj, SLEPCI, lesorez, 1921

V soboto popoldan je televizija prikazovala prav prijetno in poučno zgodbo.

Trgovcu je umrla žena. Ostal je sam s tremi otroki. Ker ni utegnil skrbeti za gospodinjstvo, je moral najeti služkinjo. Dobil je tujko, Italijanko. V pogodbo z njo je postavil tudi pripombo, da jo sprejema najprej za tri mesece, to bo čas preizkušnje: če bodo otroci in on z njo zadovoljni, bo lahko ostala, sicer pa bo morala oditi.

K hiši je sodila še stara mati, ki je o vsem odločala.

Seveda ni šlo vse tako gladko, kot si je zamišljala nova služkinja... Čez štirinajst dni jo je poklical trgovec k sebi in ji naštel, kaj vse mu ni všeč: niti pri zajtrku ni bilo vse tako, kot bi moralo biti, pretrdo kuhano jajce..., skratka cela vrsta napak.

Otroci so prisluškovali, in ker je oče rekel služkinji, češ da naj se bolj potruži, če hoče ostati, so se posvetovali. Vzljubili so jo bili, zato bi jo neradi izgubili. Pomagamo ji, ona pa naj našo sestro nauči kuhati! Rečeno-storjeno. Ko je potem hči skuhala kosilo, oče kar ni mogel verjeti, da je res: „Verjel bom, ko te bo naučila skuhati kako italijansko jed.“ Hči pa je vstala in zbežala, saj je bila prav ta jed na mizi.

Soglasje med očetom in otroki je bilo vedno težje. Oče je odločal, kaj naj kdo postane, otroci pa so imeli čisto drugačne želje in sposobnosti. Mlada pomočnica je poskušala otroke opogumiti in jih je bodrila, češ da naj se trudijo, da bodo dosegli tisto, kar bi bili radi, in da naj očetu to tudi povedo. Oče pa nika kor ni mogel sprevideti, da mislijo resno. Ob neki priložnosti mu je služkinja povedala, da ne dela prav, ker ne upošteva želja in nagnjenj svojih otrok. Poslušal jo je, nato pa brez besede odšel. Pomočnica je bila prepričana, da bo dobila odpo ved. Bila je presenečena, ko ji je pozneje povedal, da želi, da ostane pri njih, ker se je od nje veliko naučil in ker mu je odprla oči. „Sedaj moramo pa mi prestati preizkušnjo, ali boste naslednje tri mesece zadovoljni z nami.“

Na začetku novega leta nam daje

Bog čas, da bi tudi mi pokazali, kaj zmoremo. Smo sposobni uporabiti talente, ki nam jih je dal, tako, da nas bo mogel na koncu preizkušnje nagraditi in nas sprejeti v trajno službo?

Vse naše življenje je v resnici čas, ki nam je dan zato, da bi uresničil tisto, kar nam je dano kot življenjska naloga. Moje delo je nadaljevanje božjega stvariteljskega dela. **Podvrzita si jo, naroča Bog Adamu in Evi.**

Pred nami je novo leto. 365 nepopisanih listov. Vsak dan, ki ga preživimo, pomeni nov dan preizkušnje, nov dan, ko poskušamo uveljaviti svoje želje. Je to naše delo vedno v skladu s tistim, kar pričakuje Bog?

Vsako jutro začenjamo nov dan. Kolikokrat vstanemo „z levo nogo“! Vse, kar počnemo, nam gre narobe, nam je odveč. Smo tudi tak dan začeli kot kristjani: z molitvijo?

Kje pa imamo čas, da bi zjutraj molili! Saj moramo vstajati tako zgodaj, in preden je vse pripravljeno, moramo pošteno pohiteti. Ne, zjutraj res nimamo časa za molitev...

Kdor misli tako, je prvo priložnost, da pokaže, da je dober božji sodelavec, že zamudil. Le kaj bi rekli otrokom, če nas zjutraj ne bi pozdravili? Si morete zamisliti, da mož ženi ne bi voščil dobro jutro in obratno? Če tega ni, potem pač nekaj ni prav, to občuti prav dobro vsakdo. Bogu, ki nam je podaril dan, pa ni treba reči dobro jutro? Saj ne mislim, da bomo zato vstali pol ure prej in molili; a misel na Boga, kratek pozdrav... toliko časa imamo vedno, se vam ne zdi, da imam prav? Zraven pa se nehote zavedam, kako veliko zaupanje ima Bog do mene, ker mi daje dan, da morem pomnožiti dobra dela.

Med delom nam čas hitro teče. Včasih lahko, drugič spet težko in naporno. Zvečer ugotavljamo, kakšen je bil naš dan. Kolikokrat rečemo: od zore do mraka rosan in potan, pa kljub temu ni bilo nobenega priznanja! Potem delo doma. Saj nikoli ni vse postorjeno. Navadno je že pozno, ko se spravimo počivat. In spet bi morali, čeprav smo utrujeni, imeti nekaj trenutkov zase in za pogovor z Bogom: da bi podali obračun, kaj smo naredili z dnevom.

Rimski cesar je nekega dne, ko se je ozrl v pretekli dan, napisal: **dan sem izgubil.** Kolikokrat lahko tudi mi takole ugotovimo, da smo izgubili dan, če pretehtamo, kaj smo v njem naredili za večnost!

Bog nas dobro pozna, zato nam daje vsak teden šest dni, da mislimo predvsem nase. Zase, za ta svet pridobivamo zaklade, ki jih sicer jesta rja in molj, pa so nam kljub temu potrebni. Ko spreminjamo in oblikujemo obličje zemlje, delamo po božjem načrtu. Vsa tehnika je dokaz božje ljubezni, ko nam omogoča, da moremo bogatiti sebe in druge z dobrinami, ki nam jih je pripravil Bog ter nam naročil, da naj jih rabimo koristno. A samo delo bi nas na koncu še ubilo in naredilo iz nas stroje. Prav zato nam je dal Bog nedelje, da se moremo odpočiti in se naučiti lepote stvarstva.

Za mnoge je nedelja danes samo še dodaten delovni dan ali pa dan izleta. Misel, da je nedelja božji dan, jim je postala popolnoma tuja. Žene jih samo še želja, da bi si čimveč nagrabili. Srečni pa pri tem niso, ampak so večno zaskrbljeni.

Nedelja nam je dana najprej kot dan, ki ga posvetimo Bogu. Daritev maše je postaja, kjer si načrpamo duhovnih moči, da moremo nositi težo tedna. **Človek ne živi samo od kruha,** je dejal Kristus satanu, **ampak od vsake božje besede.** Zakaj potem mnogi trpe žejo in lakoto, ko jim je na voljo ta čudovita božja beseda, ki oživlja in posvečuje naše življenje? Brez tega je za kristjana nedelja izgubljen dan.

Da bi nam pokazal, kako nas ljubi, nam je dal Bog še praznike, ki nas uvajajo v prihodnjo slavo, kot pravi sveti Pavel. Seveda, če znamo

Krščanske osnove družbenega življenja

Kot oženjen človek z družino imam do nje človečansko, stanovsko in krščansko dolžnost.

Družina — pa naj bo dobra ali slaba (a če je slaba, sem dolžan po svojih najboljših močeh ter s pomočjo za to poklicanih institucij in oseb, med katerimi je ob psihologu, pedagogu, sociologu itn. na prvem mestu zlasti moj domači župnik, poskrbeti, da bo postala dobra), prijetna ali zoprna, znosna ali neznosna — mi pomeni osnovno formo mojega bivanja; vse drugo, tudi župnija, občina, država in Cerkev — razen naroda —, pa so samo sredstva za njeno čimbolj ustrezno in učinkovito življenje in sožitje.

Ko bi ne bilo dobrih družin, se pravi dobrih, požrtvovalnih in potrpežljivih družinskih ljudi, ki so se bili pripravljeni skozi vekove spopadati z osebno sebičnostjo pa tudi z nagibi k nekakšnemu vseplošnemu komunizmu (se pravi občinskemu, župnijskemu, strankarskemu, cerkvenemu ali državnemu absolutizmu), potem bi nas že davno ne bilo več, ne tebe ne

njega ne mene, ne bi bilo ne slovenskega ne nemškega ne kakega drugega naroda, ne bi bilo ne katoliške ne kake druge Cerkve. Družina — ne kaka komuna, ne župnija, ne občina, ne škofija, ne misija, ne država — je osnovna celica našega bivanja, naše reprodukcije in naše poti v prihodnost. Vse drugo je — če se absolutizira — malikovanje, ki je v nasprotju tako s pravim krščanstvom kakor z normalno človečnostjo.

Tega, ali je kdo dober človek (in s tem — morda — tudi kristjan), ne določa njegova naključna geografska, strankarska, organizacijska, članska itn. situacija, kakor tudi zvestobe (in s tem pripadnosti) narodu ne dokazuje in odreja posameznikova povezanost z določeno pokrajino (saj bi sicer ne bilo — recimo — Slovencev razen tistih, ki živijo v Socialistični republiki Sloveniji).

Doba praprkrškega komunizma z njegovimi komunami, ki so varovale eksistenčno do skrajnosti ogrožena in preganjana občestva, je že davno minila — dandanes so podobna občestva, združena na povsem drugačnih, največkrat izrazito verskih temeljih, mogoča samo še v nekaterih samostanskih skupnostih, življenje večinske družbe (tudi Cerkve) pa je docela prilagojeno sodobnemu načinu mišljenja, kar poudarja tudi zadnji koncil in kar je seveda edino naravno in pravilno. Saj je tudi komunizem s svojim poskusom kolektivizacije, ki ji je bil kolektiv več kot posameznik, komuna (teren, ulični komite) več kot posamezna družina, družbeni razred več kot narod itn., — hvala Bogu — na celi črti propadel. Ob-

veljalo je samo tisto, kar je nago-varjalo posameznika kot osebnost, družino kot osnovno celico človeške družbe (v cerkvenem smislu torej Cerkev v malem) in narod kot obliko dosedanjega načina našega biološkega in kulturnega, se pravi človeškega bivanja (h kulturi pa sodi seveda tudi vera). Pa človeštvo v celoti, človeštvo kot skupek vseh posameznikov, vseh družin in vseh narodov. Kar je šlo doslej mimo tega, se je uveljavilo (vendar smo začasno in navidežno) zgolj z nasiljem — ali pa je na celi črti propadlo. In to je bilo tudi edino prav in naravno.

S tem pa seveda nikakor ne zanikam pomena posameznih enot, od države do občine, v cerkvenem smislu od škofije do župnije, čeprav se moram pri tem hkrati ves čas zavedati, da so to — če ostanemo zgolj na področju Cerkve — samo upravne (ne samoupravne!) enote mističnega Kristusovega Telesa, ki ima edino tako imenovano samovrednost, utemeljeno v misteriju, in ki ga je njegov Ustanovitelj postavil za človeka in zaradi človeka pa tudi v človeka, nikakor pa ne mimo njega, nad njega ali celo proti njemu.

Krščanstvo, se pravi tudi katoliška Cerkev, ni ideologija politične stranke, ni družbena ureditev, ni znanstvena metoda, ni kodeks predpisov za tak ali drugačen način življenjske prakse itn., čeprav je lahko v nekem smislu tudi vse to in še veliko več, če je in kadar je v prvi vrsti tisto, kar pravzaprav je: totalna **kultura**, cepljena na Kristusov odrešenjski križ in rastoča iz naše nebogljeno-sti v popolnost Njegovega vstajenja. To krščanstvo je nepremagljivo, ker je božje in ker je hkrati tudi tako tipično človeško: „K sami človeški osebi sodi, da se do prave in popolne človečnosti povzpne samo po kulturi.“ (CS 53) A. S.

praznikom prisluhniti in jih sprejeti kot dar, po katerem spoznamo, da je vse naše življenje obdano z božjo dobroto...

Želim vam, dragi bralci, da bi vam bil v novem letu vsak dan tako dan in da bi ga oblikovali tako, da bi prestali preizkušnjo in da bi ob koncu življenja lahko rekli s svetim Pavlom: **Dober boj sem dokončal, vero ohranil, pripravljena mi je krona pravice...** Nam vsem, ker nas Bog res ljubi. Pa mi?

Srečno novo leto pa obilo božjega blagoslova, ki naj nas spremlja, da bomo prestali preizkušnjo,

vam želi vaš **don Kamilo**

Nekaj sadežev iz Rebulovega VRTA BOGOV

Ob koncu lanskega leta je pri Slovenski matici v Ljubljani izšla knjiga znanega slovenskega pisatelja Alojza Rebule VRT BOGOV, ki vsebuje dnevniške zapiske z avtorjevega obiska v Kanadi in Združenih državah Amerike v letih 1979 in 1983. Knjiga je — kot večina Rebulovih del, vendar tokrat še prav posebej — opojno branje, polno umetniških doživetij in globokih miselnih namigov.

Iz tega dragocenega literarnega dela bomo tokrat in v nekaj naslednjih številkah Naše luči ponatisnili nekatere odlomke v pozdrav in vzpodbudo vsem našim desetnicam in desetim bratom, ki so se razšli po širnem svetu.

Pisatelj dr. Alojz Rebula, avtor knjige VRT BOGOV, dnevniških zapiskov s poti po Kanadi in Ameriki

Slovensko krščanstvo, v svojem kalvarijskem loku od nerealnega Rožmana do nerealnega Kocbeka. V svoji trojni predvojni komponenti: preveč asketski mladci, preveč ideološki stražarji, premalo politični zarjani. Toda ali ni prav v tem, da se to krščanstvo ob preizkušnji tuje okupacije ni znalo vpeti v kolesje zgodovine, da se je krmilo nalomilo tako hierarhu Rožmanu kakor pesniku Kocbeku, tudi dokaz njegove tostranske nespretnosti,

da se torej nikakor ni bilo v celoti zapisalo ekonomiki kraljestva tega sveta, kakor zveni uradna teza slovenskih komunistov? Bi bil slovenski katoliški tabor res s takšno lahkoto zamenjal na šahovnici zgodovine kraljico s kmetom, ko bi se bil prej slovenski katolicizem izživil samo z lakomnim jahanjem politične in ekonomske oblasti? Mar ga v tej hipiki Komunistična partija Slovenije ni znatno presegla, da o položaju v današnjem hipodromu niti ne govorimo?

Naj torej postavim izzivalno tezo: slovensko krščanstvo je v zgodovinskem trenutku, ko je govorila izključno politika, se pravi kategorijalnost tega sveta, odpovedalo v tisti meri, kolikor je bilo v njem eshatološke naravnosti, se pravi pristnosti? Kolikor je škof Rožman bral Apokalipso in pesnik Kocbek Mouniera?

Te teze ne bom postavljaj, ker bi sicer s tem implicite trdil, da izvoliti krščanstvo pomeni izvoliti politično manjvrednost. Da pa kristjani znajo, če ne delati revolucijo kot komunisti — in tega po svoji etiki tudi ne smejo znati —, upravljati državo in njeno ekonomiko vsaj tako uspešno in liberalno kot komunisti, če ne bolje, dokazuje povojna zgodovina zahodne Evrope. Evangelij ne more biti priročnik za ovčjerejo. Zato kakšne šahovske medvojne polomije slovenskih kristjanov ne bom zvaljal na eshatološkost. Obstaja možnost drugih kategorij. Tudi ta, da je Prireditelj turnirja rekel: Nastavimo jim partijo, ki bo nerešljiva, pa naj imajo še takega mojstra. Ampak po Koroščevi smrti niso imeli niti drugokategornika.

Drevo..., to hrepenenje v smer galaksij, ki je obenem mila priklenjenost, saj samo čaka in se razpira in nikomur nič noče, ta milost zemeljske skorje...

O slovenski argentinski kulturi. Reči z d o m s k a bi bila namreč

lažniva posplošitev. Edina slovenska kultura, ki v zdomstvu gre čez folkloro, je namreč argentinska. Konkretno: **Slovenska kulturna akcija**, ta veliki spomenik zvestobe in kvalitete onkraj oceana. Z vsaj tremi knjigami, ki so se položile na zlato polico slovenskih pisanj: z Balantičevimi **Pesmimi**, z Jurčičevimi **Spomini** in z Dolenčev **Mojo rastjo**.

„Dobro, a to je bilo..., kaj pa zanaprej? **Slovenska kulturna akcija** naj začne s španščino, sicer je mlada generacija izgubljena.“

Zame obzorje slovenskega v kulturi sega do meje slovenske besede in komaj čez. Mar Luisa Adamiča čutimo intimno za svojega? Kdove, morda bi tudi ga, ko bi bil večji duh. Vsekakor bi jaz **Slovenski kulturni akciji** svetoval, naj vztraja v slovenščini do skrajne možne mere. Dostojanstveno življenje samo na sebi sicer ne jamči za dostojanstveno smrt. Ta ni v naši domeni. A morda se je treba obnašati tako, ko da bi bila.

Protikomunizem lahko postane tudi drugo ime za infantilizem.

Človek bi pričakoval, da bo slovenska psiha, prenesena onkraj oceana, izgubila nekaj prirojene ozkosti, sredi svetovnih razmerij odbrusila svojo podalpsko krčevitost in zadihala v bolj svetovljan-skem ritmu.

Do takšnega dobrodejnega učinka gotovo prihaja. A to samo pri subjektih, ki so intelektualno in čustveno zanj dovzetni. Pri drugih ti ostane samo, da zavzdihneš: Kje je tukaj vmes ocean? Ali ni to stari večni slovenski Blatni dol?

Denimo, da je zgodovina učiteljica. Ampak s kakšnimi pedagoškimi rezultati?

Kot sem že večkrat opazil, se glede mogočnosti atomske katastrofe ljudje razhajajo ne toliko na

(dalje na strani 34)

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: JUGOSLOVANSKA DRUŽBA JE V KRIZI

Več kot 70 tipkanih strani obsega listina z naslovom *Kriza jugoslovanskega gospodarstva in družbe*, ki jo je sestavil odbor 16 profesorjev in članov Srbske akademije znanosti in umetnosti. Ti prihajajo do sklepa, da je le en in edini izhod iz krize: „resnična demokratizacija“ celotne družbene ureditve. K temu spada odprava partijskega monopola oblasti, svobodne in tajne volitve, zaščita in spoštovanje človekovih in državljanovih pravic ter poročstvo pravice do samoodločbe glede narodnosti.

Ta razčlemba krize postavlja pod vprašaj celotno jugoslovansko ureditev. Od Djilasove kritike pred 30 leti ni bilo doslej izpod jugoslovanskega peresa nobene bolj kritične analize tamkajšnje sedanje družbene ureditve.

Ta „spomenica“ je oster izraz splošne zaskrbljenosti in nemira glede gospodarske in družbenopolitične krize, v katero Jugoslavija drsi že štiri leta vedno globlje, ne da bi bilo kje videti kaj otipljivega ali kakšno upravičeno upanje, da bo ta kriza premagana.

Omenjeni profesorji v spomenici opozarjajo:

Mrtvilo v družbenem razvoju, gospodarske težave, naraščajoče napetosti v družbi in odprti spori med narodnostmi so v našo državo vnesli veliko vznemirjenost. Težka kriza je zadela ne le politični in gospodarski sistem, marveč tudi celotni javni red v državi. Primeri tega so na dnevnem redu: brezdolje in pomanjkljiva zavest odgovornosti na delovnem mestu, podkupljivost in nepotizem, pomanjkljiva pravna gotovost, birokratska samovoljnost, prezir zakonov, naraščajoče nezaupanje med občani in vedno brezobzirnejši egoizem posameznikov in skupin.

Poleg usihajočega spoštovanja nravnih vrednot in ugleda vodilnih družbenih ustanov ter pomanjkljivega zaupanja v sposobnost tistih, ki odločajo, je tu še brezvoljnost in zagrenjenost občanov in odtujevanje prebivalstva od vseh predstavnikov in simbolov javnega reda.

Nepristranska presoja jugoslovanske resničnosti dopušča možnost, da lahko pelje sedanja kriza do družbenih pretresov z nepredvidljivimi posledicami, pri čemer ni mogoče izključiti niti tako poraznega izida, kot bi bil razpad jugoslovanske državne skupnosti.

Inflacija je prekoračila 90-odstotno mejo, brezposelnih je veliko nad en milijon, življenjska raven nevzdržno pada, stavke, ki jih sramežljivo imenujejo „prekinitve dela“, so na dnevnem redu.

„Jugoslovanski sistem“, stoji v spomenici akademije, „temelji na načelu dejavnosti političnega vodstva in brezupne politične nedejavnosti občanov,“ pri čemer „ustvarjajo utvaro dejavnosti“ brezkončne debate partijskih odborov. Sistem je „poln protislovij, nefunkcionira in je drag, pravi šolski primer nesposobnosti“.

Eden glavnih vzrokov za to je „splet nacionalizma, separatizma in lakote po oblasti“ vladajoče in partijske birokracije po republikah in pokrajinah.

Seveda ni trpka kritika družbenih nepravilnosti v Jugoslaviji, predvsem še v Srbiji, nič novega, čeprav po drugi plati ta kritika pri nepravilnostih nič ne spremeni. Na Zahodu ne bi mogli biti članki v tisku, oddaje po radiu in televiziji, stališča tudi vidnih partijskih funkcionarjev bolj kritična. Le če kdo koplje pri koreninah mnogega zla in pri tem nujno kritizira ne le zlo, marveč tudi njegove vzroke, s tem pa komunistični sistem, se izpostavlja nevarnosti, da bo ožigasan za „protirevolucionarja“ in da bo izločen.

Navedki iz drugega dela te spomenice so bili objavljeni že konec septembra. V njem so profesorji prišli s čudno barvo na dan. Tam stoji, da so Srbi edini jugoslovanski narod, ki nima svoje republike, ker so mu z neodvisnima pokrajinama Kosovim in Vojvodino pobrali rojake: 40,3 % vseh Srbov živi zunaj osrednje Srbije. „Skrivna zveza“ Hrvaške in Slovenije ovira gospodarski napredek Srbije in onemogoča Srbom politično vlogo, ki jim zgodovinsko znotraj federacije gre. Še več: znake za to protisrbsko politiko sta po koncu vojne postavila Tito in Kardelj po Titovem geslu: „Šibka Srbija — močna Jugoslavija“.

Akademija poskuša dokazovati, da je bila spomenica le nedokončan osnutek, ki bi ga bilo treba še predelati in ki je prišel v javnost „na nepošten način“. Nič ne pomaga. Sprožila se je gonja po preskušenem vzorcu: na zborovanjih različnih partijskih aktivov so pisce spomenice ožigosali za „srbske nacionaliste in šoviniste“, „unitariste“ in „centraliste“. Na dveh skupnih sejah partijskega in državnega predsedstva so jih obsodili kot „protisocialistične sile“, „protirevolucionarje“, zastopnike „meščanskih pravic“, ki so propagirali „vrnitev v preteklost“ in so „javno in močno“ obrekovali „Tita, Kardelja in druge vodilne revolucionarje“.

Splošno nezadovoljstvo nad nesposobnostjo vlade in partije, da bi krizo dejansko premagali, ne le z besedami, traja kajpada še naprej. Le nekaj tednov po začetku gonje proti spomenici je objavil Odbor za obrambo svobode mišljenja in prepričanja, ki deluje dve leti, odprt poziv jugoslovanskemu zveznemu parlamentu, v katerem terja „ustvaritev pravne državnosti“. Tudi ta odbor, prav tako kot odbor spomenice, ni sestavljen iz političnih zanesenjakov, zavračevalcev vsega ali meščanskih reakcionarjev, temveč ga sestavljajo člani akademije, znanstveniki in pisatelji, med njimi znani srbski pisatelj Dobrica Čosić.

V pozivu parlamentu, ki ga ni objavil noben jugoslovanski list, je odbor zahteval, da naj bo javna oblast ustavno postavljena pod demokratični nadzor občanov. Odbor zahteva demokracijo bolj jasno kot spomenica: odpravo partijskega monopola oblasti, svobode in neposredne volitve, vzpostavitev dosledne pravne in politične enakosti občanov, uvedbo učinkovitega demokratičnega nadzora nad oblastjo s strani javnosti, zares neodvisno sodstvo, odpravo vnaprejšnjega zapora in tako imenovanega „mišljenjskega kaznivskega dejanja“ ter ustavno jamstvo pravice do stavk.

Vse to kaže, da se nahaja Jugoslavija trenutno ne le v gospodarski in družbeni krizi, marveč tudi sredi političnega vrenja, ki je odločilno za njeno prihodnost.

Jugoslovansko vodstvo danes ne predstavlja strnjene partije, marveč močno samostojne in samoljubne partije šestih republik in dveh neodvisnih pokrajin. Zato se nahaja v obrambnem položaju. Cela vrsta vodilnih funkcionarjev uvideva, da so potrebne temeljite reforme partije in države. A gre za reforme, ki terjajo v svojih posledicah spremembo sistema: s tem bi prišla pod vprašaj ne le njihova oblast, marveč tudi njihov položaj, posebne pravice in mastne službe.

Reforme pridejo lahko le iz vrst partijskega in državnega vodstva, ne pa od zunaj. Reforme, ki bi vodile k resnični demokratizaciji družbe, so ena od obeh možnosti za prihodnost Jugoslavije. Druga je vrnitev h komunistični partijski državi sovjetskega kova, kar bi pa ne bilo mogoče brez resnih družbenih pretresov. Sestavljavci spomenice z akademije vidijo, da prihaja nad Jugoslavijo prav to — „resni družbeni pretresi z nepredvidljivimi posledicami“.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 15./16. nov. 86/12.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: GOSPODARSKA KRIZA V JUGOSLAVIJI

Poskus nove jugoslovanske vlade pod Mikulićem, da bi gospodarski položaj izboljšala z administrativnimi in proti tržnemu gospodarstvu uperjenimi centralističnimi ukrepi, je spodletel. Doseči ni bilo mogoče predvsem prvega in neposrednega cilja teh ukrepov, zajezitve inflacije. Mikulić je priznal, da je s svojo politiko naletel, a svoje ravnanje je branil s tem, da bi sicer inflacija danes znašala več kot 100 odstotkov. Po uradnih podatkih znaša, če jo raztegemo čez vse leto, okoli 90 %.

Politiki z mnogih koncev Jugoslavije in tisk naslavlja jo na vlado in samega njenega šefa težke očitke. Srbski politiki so izjavili in revija *NIN* je zapisala, da je Mikulić s svojim dogmatičnim poskusom zapravil dragocene mesece in da so bili vsi njegovi doslejšnji ukrepi „zaman“. Mikulić se je s svojim ravnanjem zapletel tudi v spor z Mednarodnim denarnim skladom, ker ni sledil njegovim priporočilom. Namesto dejanskih obresti, vsklajenih z inflacijo, je postavil obresti daleč pod raven inflacije. Vpeljal je administrativni nadzor cen in pustil tečaj dinarja pod dejanskim sorazmerjem, odločilnim za izvoz. Dalje ni hotel spremeniti novega deviznega zakona, ki je v zahodnih republikah države in pri izvoznih podjetjih na sploh močno zasovražen. Dal je takšne ukrepe za zamejitev osebnih dohodkov, da so po vsej državi zbudili jezo in stavke. Po drugi plati se je Narodna banka odpovedala slehernemu nadzoru izdajanja denarja.

Sad te polomije je zaostritev gospodarskega, pa tudi političnega položaja v Jugoslaviji. Črepinj, ki jih je za seboj pustil dogmatični poskus Bošnjaka Mikulića, ne bo tako lahko pomesti na kup. Kot posledico povratka k svobodnejši politiki cen je v prihodnjem času treba računati s krepkim porastom le-teh. Mikulić sam je govoril o nevarnosti družbenih nemirov.

Neki jugoslovanski gospodarski znanstvenik je zračunal, da je razmerje med družbenim proizvodom in možnostjo izvoza slabše kot leta 1938. V zahodnih republikah države raste nezadovoljstvo zaradi tega, ker gospodarsko-politična drža beograjske centrale vedno močnejše zavira dejanski napredek. Prvikrat je bilo sedaj v Sloveniji slišati zahtevo, naj bi smela Slovenija, ki k jugoslovanskemu gospodarstvu največ prispeva, v tujni najemati posojila tudi na svoj račun in na svoje tveganje. „Sposobni in izvozniki,“ je bil rečeno, „naj bi se smeli samostojno zadolževati.“

Iskanje poti iz gospodarske in politične krize vodi vedno bolj do izjav, ki postavljajo avtoriteto komunističnega režima naravnost pod vprašaj.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 4. nov. 86/4.

DELO: ZNAČAJ Z NAPAKO

Vzorčna primerjava v desetih državah, kot so recimo ZDA, Japonska, Nizozemska, Velika Britanija, ZR Nemčija, je pokazala, da je pri Slovencih etika dela bistveno višja kot v teh državah. Vsi (na nedavnem Plenumu kulturnih delavcev v Ljubljani) so menili, da nam tudi pameti ne manjka in da je naša iznajdljivost na splošnem Zemljinem povprečju.

Lani je bil domači bruto proizvod na prebivavca v ZDA 15.356 dolarjev, na Japonskem 10.457, na Nizozemskem 8.534, v Veliki Britaniji 7.495, v ZR Nemčiji 10.025 in na Švedskem 11.369 dolarjev.

Kaj pa v Sloveniji? Kakorkoli obračamo, se zagotovo nismo dokopali do 5.000 dolarjev družbenega proizvoda (dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

BOŽIČ, DELA PROST DAN

Na seji slovenske komisije za odnose z verskimi skupnostmi so sredi decembra govorili tudi o praznovanju božiča. Predsednik komisije dr. Boris Frlec je povedal, da „je slovenska pokrajinska konferenca naslovila na komisijo pismen predlog, naj bi bil božič dela prost dan. Javno vprašanje o tem pa so sprožili tudi na nedavnem občnem zboru duhovniškega društva. Upravni organi pravijo, da ima Slovenija že tako dva praznična dneva več, kot jih imajo v drugih republikah, in da tega censusa ne bi kazalo prekoračiti. To pa pomeni, da ni realnih možnosti, da bi bil božič dela prost dan, je povedal dr. Frlec. Delavci pa imajo na ta dan pravico do dopusta, kajpak v skladu z zakonodajo in delovnim procesom. Nekatere delovne organizacije imajo v skladu z internim dogovorom na ta dan prosto (škofijski ordinariat), manjkajoči delovni dan pa nadomestijo. Letos pa bo imel ljubljanski nadškof in slo-

venski metropolit dr. Alojzij Suštar možnost voščiti božič tistim, ki ga proslavljajo, prek ljubljanskega radia. Razpravo o proslavljanju božiča je sklenil predsednik komisije z besedami, da bo razvoj dogodkov prejkoslej pripeljal do spoznanja, kaj ta dan Slovencem pomeni. Nesporo pa je, da gre pri proslavljanju božiča za običaj, ki je narodno bogastvo.“ (Delo, 10. decembra 1986) Po Sloveniji se je razširila novica, da je v zahodnih in nekaterih vzhodnih državah gospodarstvo tik pred polomom, ker delavci dva dni praznujejo božič.

VEČJE POKOJNINE

Na seji skupščine pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije so sprejeli predlog za devetodstotno povišanje pokojnin in drugih denarnih nadomestil. Tako bodo pokojnine glede na gibanja nominalnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v Sloveniji v letošnjem letu s to uskladitvijo dosegle 107,29 odstotno skupno zvišanje. Na seji so sprejeli tudi finančni načrt skupnosti za leto 1987. Prispevki za invalidsko zavarovanje se bodo povečali. Upokojencem je namreč treba zagotoviti njihove zakonske pravice, število upokojencev pa bo tudi leta 1987 naraščalo hitreje kot število zavarovancev.

OSEBNI DOHODKI

v Sloveniji še naprej realno usihajo. Tako so bili v prvih štirih mesecih letos realno sicer za 19,5 odstotka višji, kot so bili v prvih štirih mesecih lani, toda do polletja se je realni dvig zmanjšal in ga je bilo v primerjavi z lanskim letom le še za 17 odstotkov. V devetmesečju letos pa so bile v primerjavi z istim obdobjem lani plače v Sloveniji realno višje le za 12 odstotkov. Podatki slovenskega statističnega zavoda kažejo, da so zaposleni v družbenem sektorju v sep-

Ali res drži kot pribito, da kristjani kot kristjani ne moremo nič dobrega storiti za svoj narod v domovini, da lahko javno delujemo le, če pustimo svoje krščanstvo v garderobi?

DRUŽINA, Ljubljana, 30. nov. 86/8.

tembru prejeli povprečno 130.515 dinarjev. Letos oktobra so največje plače imeli zaposleni v družbenih organizacijah in skupnostih, in sicer povprečno po 163.209 dinarjev, v izobraževanju in kulturi so znašali povprečni osebni dohodki 160.947 dinarjev, v finančah 153.369, v vodnem gospodarstvu 142.801, v gozdarstvu 139.162, v zdravstvenem in socialnem varstvu 138.799, v stanovanjski in komunalni dejavnosti 134.680, v prometu in zvezah 134.214, v družbenem kmetijstvu 127.959, v

Pred nedavnim dograjeno cerkveno središče v Portorožu, „slovenski Opatiji“, slovitem obmorskem letovišču na severovzhodni obali Piranskega zaliva.

V Gorišnici na Dravskem polju so nedolgo tega dobili tri nove zvonove.

družbeni obrti 127.562, v trgovini 126.557, v industriji in rudarstvu 123.095 ter v gostinstvu in turizmu 115.306 dinarjev.

od tu in tam

BOHINJSKA BISTRICA

Na tridnevnem posvetovanju o Bohinju je 70 raziskovalcev gospodarstvenikov in predstavnikov krajevnih svetov razpravljalo o gospodarskem napredku, turizmu in zaščiti naravnega okolja v Bohinju. Kljub vsem težavam, ki spremljajo povojni razvoj Bohinja in ki so povzročale tudi to, da število ljudi v večini bohinskih vasi upada in da šolani ljudje odhajajo drugam, ima Bohinj velike možnosti za gospodarski napredek v gozdarstvu in predelavi, v kmetijstvu, predvsem pa v turizmu, katerega zaščitni znak mora postati triglavski narodni park. Ob koncu posvetovanja v Bohinju, s katerim so počastili krajevni praznik in 200-letnico

šolskega pouka, 80-letnico železnice in organiziranega turizma v Bohinju, so pri osnovni šoli odkrili doprski kip Janeza Mencingerja, delo domačina Albina Polajnerja, o pisatelju pa je spregovoril dr. Jože Mahnič.

CELJE

V zadnjih treh mesecih je bila stalno prekoračena dovoljena vrednost nitratov v medloški podtalnici. Namesto dovoljenih 44 mg na liter so se ugotovljene vrednosti sukale med 60 in 90 mg na liter vode. Nitrati v pitni vodi so izjemno nevarni zato, ker povzročajo bolezen, ki se ji reče methemoglobinemija. Namesto kisika se na hemoglobin veže dušik, ki ima usodne posledice za preskrbljenost tkiv s kisikom in posledično za njihovo delovanje. Najbolj ogroženi so otroci do prvega leta starosti, možne pa so tudi hujše posledice pri odraslih. Občina je zato predlagala, da bi Zavod za socialno medicino sproti obveščal občane o stanju pitne vode, tako kot jih redno obvešča o onesnaženosti celjskega zraka.

ČRNOMELJ

Rudarji premogovnika rjavega premoga Kanižarica pri Črnomlju so izpolnili letošnji načrt izkopa. Izkopali so 120.000 ton premoga in s tem presegli letni načrt za šest odstotkov. Letošnji uspeh je še toliko večji zato, ker so kopali v večji globini in v bolj oddaljenih območjih premogovnika. Imeli so tudi težave zaradi požarov, ki jih povzročajo samovžigi, in zaradi vdorov vode. Več kot polovico letnega izkopa prevzame ljubljansko podjetje Toplarna.

DOLENJSKE TOPLICE

V zdravilišču Dolenjske toplice je Brdoko merc z Reke v enem od bungalovov odprl prvo brezcarinsko prodajalno na Dolenjskem. V njej bodo lahko kupovali samo tujci in Jugoslovani, ki začasno delajo v tujini. Če bo brezcarinska prodajalna donosna, bodo v prihodnje takšne trgovine odprli še na Otočcu.

GABERJE

Denar iz samoprispevka v krajevni skupnosti Gaberje, v občini Lendava, zelo koristno uporabljajo. Tako so najprej zgradili vaški gasilski

O našem usmerjenem izobraževanju. (To) za svoje ustalljene modele potrebuje prav takšne ljudi, ubogljive, sprejemljive, prilagodljive. Tak način vzgoje, izobraževanja pa človeka razoseblja. Obstoječi šolski sistem ne gradi osebnosti, ne daje potrebne izobrazbe, trdne narodne zavesti, ljubezni do naroda, njegove preteklosti, do jezika. Mladi so razcepljeni, ker v šoli o istih stvareh govorijo drugače kot doma ali v cerkvi.

DRUŽINA, Ljubljana, 23. nov. 86/4.

Celovška Mohorjeva si prizadeva s svojimi knjigami povezovati Slovence različnih dežel vseh celin. Teže pridejo njene knjige v matično Slovenijo. Pogosto je rečeno, da ni ovir za prodajo celovških mohorjevsk tudi na knjižnih policah v matični Sloveniji, v resnici pa je malo sadov teh dogovarjanj.

DRUŽINA, Ljubljana, 30. nov. 86/6.

dom, letos pa še javno razsvetljava. Prekrili so tudi šolsko streho. Zgraditi nameravajo še mrliško vežico in asfaltirati 200 metrov krajevne ceste. Le-to naj bi pocenili s prostovoljnimi navažanjem gramoza. Ker jim povzroča potok Kopica veliko težav, se bodo lotili skupaj z vodno skupnostjo njegovega reguliranja. Že prihodnje leto pa bi si v vas radi napeljali še telefone, saj je že kar precej interesentov.

ILIRSKA BISTRICA

Bistriška mladina je občinski skupščini predlagala, naj da uradno pobudo za razpis vsejugoslovanskega referenduma o gradnji novih jedrskih elektrarn v državi. Občinski družbenopolitični zbor in zbor družbenega dela sta podprla mladinsko pobudo, zbor krajevnih skupnosti pa ni dosegel potrebne večine. Za pobudo je glasovalo 11 delegatov, vzdržalo pa se jih je pet. Ker nekateri delegati na sejo sploh niso prišli, nekateri pa so se predčasno odpravili domov ali kam drugam, je pobuda zaradi manjkajočih treh glasov obtičala v občini.

KAMNIK

Manjša prodajalna na Kidričevi 14 v Kamniku, v kateri je Kočna do nedavnega prodajala sadje in zelenjavo, je od srede decembra ekskluzivna prodajalna pletenin. V

njej bodo prodajali najmodernejše izdelke podjetja Pletenine (jogging program, perilo), večinoma za ženske in otroke. Prej neugleden lokal sta Kočna in Pletenine temeljito obnovila in za trgovinico, ki spominja na boutique, združili sedem milijonov dinarjev. Kočna namerava odpreti še en podoben lokal v tem mestu, kjer bodo svoje izdelke predstavljala podjetja Alмира, Svilanit in Polzela.

KOPER

V koperski luki so v enajstih letošnjih mesecih pretovorili za več kot 3,5 milijona ton raznega blaga, kar je dobrih 51.000 ton več kot so načrtovali. Največ je bilo sipkega tovora in sicer nad dva milijona. Generalnih tovorov je bilo za dobrih 476.000 ton. V tozdu Kontejnerski terminali so pretovorili slabih 360.000 ton blaga, v tozdu Tovari lesa pa dobrih 191.000 ton. V decembru bi morali pretovoriti še dobrih 250.000 ton blaga, da bi izpolnili letni plan.

KRANJ

Štirje kranjski alpinisti so v Kinu Center predstavili svoje dosežke v najvišjih gorah sveta. Tomo Česen, Tomaž Jamnik ter Andrej in Marija

Štremfelj so govorili o dveh osvojenih osemtisočakah, o novi smeri v drugem najvišjem vrhu sveta K 2 in o prvi Slovenki, ki je osvojila osemtisočaka. Odprava, ki so jo poleg kranjskih alpinistov sestavljali še nekateri naši odlični alpinisti, je v svoji dvomesečni odstotnosti dosegla zelo lepe uspehe, s katerimi se je uvrstila med naše najpomembnejše doslej. Broad Peak (8047) ni še nikdar osvojilo toliko alpinistov iste države, vzpon na Gašerbrum II (8035) v alpskem stilu je bil sploh med najhitrejšimi, posebni odmev pa je dobila nova smer v južni steni K 2, ki je za Ewestom drugi najvišji vrh na svetu.

LJUBLJANA

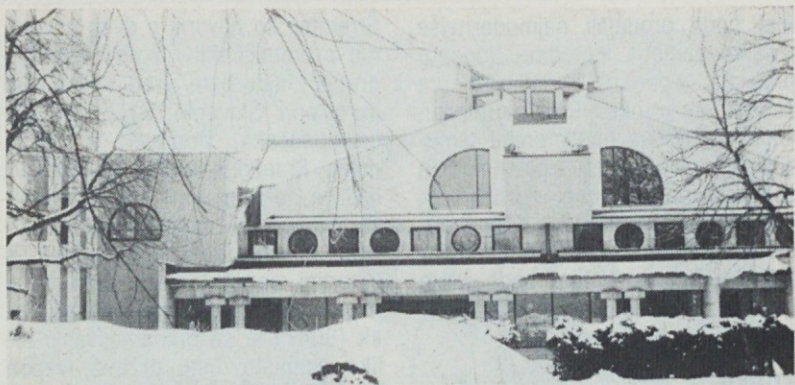
Univerzitetna konferenca ZSMS je 10. decembra pred Maximarketom postavila stojnico, na kateri so predstavili svoje mnenje o štafeti mladosti. Slovenski študentje zahtevajo ukinitvev štafete in praznovanje dneva mladosti na drugačen način. Mladi so zato iz štirimetrskega hloda klesali „štafetno palico absurda“ in zbirali podpise za ukinitvev sedanje štafete. Hkrati so se mimoidoči lahko podpisali tudi na peticiji za civilno službo in za referendum o jedrskih elektrarnah.

Zlizani hišni prag! Koliko nog in rok je šlo čezenj! Koliko plugov, svinj in telet, zrnja, voz in dreves — okamenelo je v tistile breg! Ni svet utrujen, izčrpan — od strtih src? Ni slovenski dom simbol tega utrujenega sveta? Komu vse ni služil? Cesarju, tujni...

Zdaj so prazni domovi, le starci še ljubijo zemljo, a kmalu še teh ne bo, zdrsali bodo čez hišni prag in zemlja bo „med spuščanjem krste udušila svoj zadnji jok in svoje srce izgubila“. Mrtev bo dom in oreh bo žalosten, v sivih deževjih jokala bo vegasta streha.

*„In le še kdaj v zarji,
kot trta jesenska
krvavi in zlati,
blestel se bo IHS
v kamnu
nad z žebli zabitimi vrati.“ (Menart)*

Jože Zadravec, To je torej tisto življenje (Družina, Ljubljana)

Nova cerkev Vseh svetnikov na ljubljanskih Žalah, ki se s Plečnikovimi mrliškimi kapelicami zraža v skladno enoto.

MARIBOR

Na mariborskem seznamu nezaposlenih je bilo decembra 2042 oseb ali 125 manj kot lani. Zaskrbljujoče je dejstvo, da je med njimi kar polovica mladih strokovnjakov. Ob koncu avgusta je bilo na območju Maribora 97.560 zaposlenih, večina v gospodarstvu. Povprečna zaposlenost je bila ob koncu leta v primerjavi z lanskim letom za 1,3 procenta višja, kar je precej nad predvidevanji, saj so strokovnjaki pričakovali le 0,7 odstotno rast zaposlovanja.

MURSKA SOBOTA

Turistično društvo je na praznik sv. Miklavža pripravilo drugi veliki

12. novembra se je v prostorih Kluba delegatov (!) v Ljubljani vršil 12. redni občni zbor Slovenskega duhovniškega društva. Zborovanje sta pozdravila član predsedstva SZDL Slovenije in podpredsednik ljubljanske mestne konference SZDL. Popoldne je novo vodstvo društva sprejel podpredsednik slovenskega izvršnega sveta.

Slovenska Cerkev se sprašuje s Prešernovimi besedami: Kaj pa je tebe treba bilo?

Miklavžev sejem, na katerega so povabili prav vse izdelovalce domače obrti iz soboške občine, na sejmu pa so sodelovali tudi krošnarji od drugod. Obisk sejma je bil tudi letos izjemno velik, saj so prišli z nekaj avtobusi tudi iz sosednje Madžarske. Sejem je obiskal tudi težko pričakovani Dedek Mraz in obdaroval številne navzoče. Sveti Miklavž pa je zvečer obiskal verne otroke po njihovih domovih.

PORTOROŽ

Hoteli na slovenski obali tudi v pozni jeseni ne samujejo. Tuje turiste zamenjajo domači, predvsem pa udeleženci raznih kongresov. Konec novembra, ko so bili državni prazniki, so našli tri tisoč turistov, domačih in tujih. Med tujci so prevladovali ameriški gostje; s 13 avtobusi se je v Bernardin pripeljalo 630 Amerikancev, v glavnem vojakov iz Nemčije. To je do zdaj največja skupina teh gostov v Portorožu, kjer ocenjujejo, da gre za odpiranje novega, zanimivega turističnega trga.

RADOVLJICA

Kulturna skupnost Radovljica je v prvi polovici decembra pripravila Linhartove dneve. Gledališke in glasbene skupine so se predstavile

z umetniškimi predstavami. Zadnji dan je bilo tudi občinsko srečanje Naša beseda in slavnost, na kateri so odkrili doprni kip A. T. Linhart, delo Zdenka Kalina. Na večerni proslavi, na kateri je govoril književnik Ciril Zlobec, so podelili Linhartove plakete in priznanja, najvišja priznanja za dela v kulturi radovljiške občine. Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki prijateljskih občin Varaždin in Buje.

ŠOŠTANJ

V šoštanskih termoelektrarnah, kjer že tri mesece obratujejo domala s polno paro, so letos poslali v omrežje že 3150 gigavatnih ur električne energije. Pričakujejo, da bodo letni proizvodni načrt (3572) uresničili približno 95-odstotno, kajti zaradi izredno ugodnih energetskih razmer v prvih devetih mesecih tega leta niso sproščali vseh svojih zmogljivosti. V Šoštanju pa so takrat tudi opravili načrtovani remont na prvih treh blokih in se pri tem posebno izkazali pri popravilu tretjega, ki je bilo obsežnejše in zahtevnejše, kot so pričakovali. Zdaj vse naprave normalno obratujejo, termoelektrarna pa je dobro preskrbljena tudi s premo-
gom.

ŠENČUR

Na obeh straneh gorenjske avtoceste blizu Šenčurja sta začeli delati Petrolovi bencinski črpalki. V rezervuarjih je prostora za 600 tisoč litrov različnih vrst goriva, kupci pa si jih točijo kar sami. Petrol je uvedel ločeno točenje za tovorna in osebna vozila. Samopostrežni črpalki so plačali republiška skupnost za ceste, Petrol in drugi. Samo Petrol je prispeval 900 milijonov dinarjev. Ob novih bencinskih servisih je urejena prodajalna z rezervnimi deli in drugim potrošniškim blagom, sanitarije, javna telefonska govorilnica in sodobno opremljen gostinski lokal.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

na prebivavca. Kaj pravzaprav pri nas s svojimi vrlinami počnemo, da jih tako slabo izrabljamo, saj dosegamo komaj polovico tega, kar uspejo drugod?

Začenši pri Osvobodilni fronti: njenega programa še nismo uresničili v duhu, kot so ga pred 45 leti oblikovali voditelji OF.

Drugič: dopuščali smo, da se je mnogo naših duhovnih, ustvarjalnih sil raztrosilo po svetu, kajti doma jim zaradi njihove „različnosti v značajih“ nismo želeli prisluhniti.

Tretjič: po svetu smo razglasili idejo samoupravljanja, hkrati pa jo vpeljali v brezmejne normative okvire (= ogradili z brezštevilnimi zakoni).

Četrtič: delo in življenje smo razvili tako, da smo ustvarjalnost, izvirnost in različnost posameznika podredili enotnosti in povprečnosti.

Petič: napredna okolja se množično pripravljajo na prihodnji čas, pri nas pa še vedno gojimo „ideale industrijske družbe“, ki je brez civilizacijske poteze ne bomo mogli prerasti.

DELO, Ljubljana, 11. nov. 86/4.

DRUŽINA:

BOJAN ŠTIH JE ODŠEL

„A ko pride ura slovesa in smrti, že zdaj se obračam k milosti za pogum, bom prosil Tolažnika, da mi lajša bolečino in odveže grehov, ki sem jih morebiti storil v dobri in naivni veri proti človeku in človeštvu. A kdo je na tem svetu brez greha živel, delal in se bojeval za svobodo?“ — BOJAN ŠTIH

Poučil si nas, da samo prevzgoja srca in pameti pri naša resnični napredek; s knjigo mora živeti delavec, kmet in razumnik, živeti mora s slovensko pesmijo, po-dobo, plesom.

Poučil si nas, da nas resnična kultura vodi k upanju, verovanju in svobodi, k človečnosti in strpnosti; narodovega zdravja brez kulture ni, si dejal, kultura je edina moč, ki vzdržuje in ohranja pri življenju slovenski narod in njegovo duhovno posebnost, kultura je način življenja, tudi zaščita pokrajine, morala, intimni duhovni in verski svet človeka. Zatrjeval si še nedavno, da se tudi v sodobni družbi ne moremo izogniti metafizičnim (= nadčutnim) problemom življenja, da je treba krščanska izročila zgodovine spoštovati; izpovedal si še pred kratkim, da se ne odpoveduješ vsemu tistemu, kar si imenoval slovenska identiteta, ki temelji v krščanstvu.

Vabil si, da se je treba ponovno srečati z našimi podobami, skladbami, starimi hišami, cerkvami in igrami, v katerih se je izpovedoval ustvarjalni duh slovenstva in njegove kulture.

Na koncu (si) nas poučil, da ni revolucije, ki bi razreševala človekove duhovne, нравne in biološke probleme.

Ob proslavah obletnic naših vrlih mož iz preteklosti si nas poučil, da so te prazne in nesmiselne, če si ne

pripovedujemo njihovih zgodb, če se ne ravnamo po njihovih mislih, zahtevah, spoznanjih.

Utrjeval si v nas zavest, da pripadamo zahodnoevropski duhovni in kulturni civilizacijski misli.

Opozarjal si nas — in v krik se je spreminjala tvoja beseda — da je naše življenje v sedanjosti prazno, izpraznjeno, nesmiselno, površno, poniglavo, da živimo in trpimo v agoniji moralne in etične mrakotnosti, v agoniji korupcije, da je socialistična jara gospoda strahotno pokvarjena, da le še životarimo v tehnokratski in birokratski porabniški civilizaciji, da smo izgubili doma vse duhovne in moralne vrednote in pomene, da nas je obsedla brezobzirna dobičkarija, vseobvladujoča pa je postala politična praksa s svojimi doktrinami in iz nje izviraajoče mnenje, da znanje ni več pomembno, temveč — če se strinjaš s tem, kar je bilo, kar je in kar še bo — ti je pot v vse upravljajoče strukture naše družbe odprta in z rožicami posuta.

Opozarjal si nas na poskuse kratenja naših pravic do slovenščine in samostojne nacionalne kulture, pa poskuse nekaterih, ki bi hoteli pogasiti evropskega duha naše kulture ter nas ponižati v neme Ilirce gluhe in bedaste province.

Stožilo se ti je ob dejstvu, da izgubljam svoje zveze z naravo in smo zašli v pragozd tehnične civilizacije, ki uničuje vse, kar je človeškega, naravnega in narodovega; opozarjal si, da nas vodi v pogubo, ker živimo vsak zase in vsi drug proti drugemu, slednji misli le nase in svoje koristi; odkrival si spodobno uglašene sodobne Kantorčke (*Kantor je glavna oseba v Cankarjevi drami Kralj na Betajnovi, vzorec samodržca, op. NL*), ki rastejo kot gobe po dežju, tiste iz naših dni, ki se gibljejo v mejah neštevilnih predpisov, izkoriščaje tržni mehanizem; opozarjal si, da je vsesplošna jezikovna degradacija slovenščine tragična posledica tehnične civilizacije, v kateri se ne uveljavljajo duhovne in kulturne moči, da je naš čas pozabil na vzgojo ljudi, zanemaril moralno in duhovno plat življenja, posameznika pa prepustil brez jader in kompasa divjim valovom osebne neprizadetosti, kupčevanja, tržnih zvritosti, birokratske lenobe in negibnosti v okvirih tehničnega napredka.

Po cankarjansko si bičal tiste ljudi naše birokracije, polne lenivosti, nestrpnosti do vseh pojavov duhovnega, prosvetnega, znanstvenega in umetniškega ustvarjanja, z vso tehniko opremljenega barbara, ki utegne biti že jutri zažigavec kulture, umetnosti in нравnosti človeškega življenja. Najdeval si tiste „zgoraj“, ki imajo okrog sebe množico prijateljev, znancev, prilizovavcev, stremuhov, karieristov, dvoličnežev, intrigantov.

Krik vseh krikov je bilo tvoje opozorilo, da morebiti ni več daleč čas, ko bo ob pomijah „srečnega in zadovoljnega“ človeka ugasnil duh brižinskih spomenikov, srednjeveških iger, protestantov, razsvetljencev, Prešerna, Levstika, Jenka, Cankarja, Župančiča, Voranca, naših skladateljev, slikarjev, znanstvenikov in prosvetnih delavcev.

Tisto, kar šteje in je nad vsemi našimi spoznanji, je duhovnikova beseda, ki ti jo je izgovoril ob pogrebu na Žalah: „Jaz sem življenje in vstajenje!“

DRUŽINA, Ljubljana, 26. okt. 86/6.

josip jurčič

deseti brat

Kvas je pisal s Slemenic pismo prijatelju Ferdinandu Bojanu. To je bil edini človek, ki mu je lahko vse zaupal. Opiše mu svojega novega gospodarja graščaka na Slemenicah in njegovega študiraneža, a zapitega brata Dolefa ter omeni graščaka na bližnjem Polesku čudaškega Piškáva in njegovega sina Marijana.

Je iste starosti kot jaz, kaže se mi bolj prijaznega, kot mi je ljubo, veliko mi ima pripovedovati, zdaj me zvabi in spravi tja, zdaj sem, a pri vsem tem ga nisem nič kaj vesel. Včasih grem z njim na lov, ne toliko iz veselja kakor zavoljo tega, ker se ne morem odpovedati.

Veš, da me včasih popade tista neslanost, da se zamislim v kaj in molčim. Te slabosti se še do zdaj nisem odvadil, kar si razvidel iz tega, kar sem ti pravil skrajaj. Moji tukajšnji ljudje pa to mojo razvado razlagajo, da menijo: dolgčas mu je.

Zato in, ker so zares dobri ljudje in bi mi radi ustregli, me silijo, naj z Marijanom vred počenjam to in to. Tako se primerja, da sem s puško v hosti

Bajtarski sin Lovre Kvas se je odločil, da gre po gimnaziji za domačega učitelja na grad Slemenice. Na gradu živi graščak z ženo, trindvajsetletno hčerko Manico in devetletnim sinom Balčkom. Tam je tudi študirani, a zapiti stric Dolef.

V vasi Obrhek spozna Kvas nekaj vaških mož, med njimi velikega posebnega Krjavlja. Seznani se tudi s čudaškim graščakom z bližnjega Poleska Piškávom in njegovim sinom Marijanom. Nič pa še ne ve, da je deseti brat Martinek Špak, ki je njemu napovedal veliko doživetje na Slemenicah, nezakonski sin Piškáva: od tega izsiljuje s pismi, ki jih ima od pokojne matere, denar.

ali s trnkom na ribniku ali zdaj, kar je zapadel sneg, nad ptiči večkrat, kakor mi je ljubo.

V teh priložnostih pa si moram priznati, da nisem ustvarjen za takega prijatelja, kakor mi ga je tu pripravila usoda. Dobra duša je, prijazen, veliko si prizadane, da bi me razveselil, in jaz sam si dostikrat očitam, kako mu morem biti tako nehalen.

A kar je, to je: pravega čutenja do njega mi popolnoma manjka. Saj veš, da sem včasih lahko blebetal več ur. S tem pajdašem pa mi dostikrat pogovor obtiči, zmanjka besede, z njim se nimam kaj meniti. Govori veliko. A vse njegovo mišljenje se pleče okoli tega, kar mu je najbližje, to pa mene ne more zanimati. Ima še nekoliko izobraženosti, čeravno ne veliko.

Ta človek je, kakor se mi povsem vidi, namenjen za ženina najlepše deklice, kar sem jih v življenju videl, hčere mojega gospodarja, Manice.

Nočem poskušati, kako bi ti na papir narisal njeno podobo, zakaj beseda je okorna, pero bi jo bolj kazilo kakor slavimo. Celo ko bi bil slikar, ne bi mogel temu obrazu vdihniti tiste blagosti in tiste srčne dobrote, ki jo človek pozna, če je bil nekaj časa z njo vkup.

Zares menim, da omenjenemu srečnemu mladencu zavidam ta biser, ki ga morda ne bo tako vreden, kakor zasluži, in zato morda ne ve in ne bo vedel, kaj bo na svetu dobil. Tu vzor lepše polovice človeštva, tam pa suh, navaden človek, ki

morda še ne čuti globlje, kakor vidi, ki ima o zemski sreči morda ozke in omejene misli — ali ni to nasprotje? Nasprotja pa se po naravnih in logičnih postavah ne strinjajo, ne vežejo. In vendar mi ljudje povedó, da se mislijo tu vezati, da meni dati slemeniški gospod svojo hčer Marijanu.

Ko sem te razmere sam opazoval, sem se zdaj prepričal, da je res, zdaj pa se mi je zopet zdelo, da ta reč še ni tako gotova. Marijana nisem mogel o tem nikdar nič vprašati, o takih rečeh ž njim še govoriti ne morem, sam ne vem zakaj.

Vidim, da sta si kakor dva stara znanca, da se tikata kakor brat in sestra. A nobenkrat ju še nisem dobil v kakem bolj skrivnostnem in živem pogovoru, zlasti pri njej nisem videl nikakega znamenja gorečega čutenja do njega. Mislim sem, da deklica misli razumno, da se morda zdi njeni zdravi pameti vsakršna sentimentalnost in vnanje skazovanje nepotrebno in neumno, da je torej v tem podobna preprosti slovenski materi, ki goreče ljubi svojega odraslega otroka, pa ga ne poljubljuje, ne objemlje, ampak rajši zakrije blaženo ljubezen pod tršo skorjo.

Drugekrat pa, ko sem nezadovoljen s svetom in sam s seboj sedel kje v kraju in me je zalotila in sva pričela kak pogovor, sem sprevidel, da sem tu napačno sodil. Sprevidel sem, da ima deklica zraven vse svoje razumnosti celó nekaj romantičnega mišljenja.

Lahko povzameš, kakšne sklepe sem iz tega delal glede omenjene reči. Včasih sem napeljal govorico nanj, omenil sem njenega častivca, pa se noče nikdar meniti z menoj o tem razmerju. Vselej se mi odtegne s tem, da postane resnoba in začne govoriti o drugih rečeh, ali pa se nekako čudno in ljubko nasmehne, da ne vem, ali hoče reči, kaj ti mar moja zadeva, ali pa misli naznačiti, da delajo ljudje račune brez nje.

Po vsej pravici boš dejal, kako je zopet to, da se po starobabje radoveden vtikam v reči, ki bi me imele brigati toliko ko predlanski sneg. Reči moram: mea culpa, res sem nespameten. Človek nima včasih kaj delati, pa si zastavlja take uganke. Tako menda ugibljem tudi jaz, ker imam časa preveč.

Moj učenec je ljub, priden fantič, boji se me in rad me ima, tako da se prav dobro razumeva. Ker mi vse, kar mu naložim, stori o pravem času, preobkladati ga pa nočem, mi ostaja precej prostega dneva. Če teh ur ne presanjarim v svoji izbici, grem na vrt, kadar ni premrzlo, in najdem tam v kolibici včasih gospodično pri bukvah.

Ko ne bi imela na sebi drugega, že to, da posebno rada bere, bi me sililo, da bi jo častil. Zakaj

jaz mislim, da je že to znamenje dobrega srca, če kdo ljubi poezijo ali leposlovno berilo. Le pomisli, kako sva med seboj včasih prav sodila tiste izmed svojih vrstnikov, ki jim ni bilo mar drugega, kakor da so ustrezali raznim telesnim potrebam; vsako branje jim je mrzelo, izvzemši morda kakšne spise, ki so domišljijo posebno budili in ki so jim bili le zato všeč, ker so jim bili v rodu po mesenosti.

Njena mati, že precej priletna ženica, je gospodinja skozi in skozi. Vse hrame in predale pri pohištvu mi je že razkazala in razložila, tako da sem se včasih že dolgočasil, ker ne morem trditi, da bi me zanimala malenkosti: kako iz tega in tega semena zraste roža, kako se rabi to in ono orodje, kako se prav sadi korenje za seme in enake reči. Pa mati je dobra, skrbna zame, kakor bi bil njen sin, in varovati se moram, da je ne žalim s tem, ko bi se v takih imenitnih in potrebnih pogovorih pokazal nepazljivega in malomarnega.

Veš, da imam tudi jaz rad kmeta, ker sem sam kot deček že držal plug za brazdo. Med prostimi kmečkimi možaki čuješ včasih izvirno in tako mo-

Ovčja vas leži v bližini Sv. Višarij.

dro misel, da se je ne bi smel sramovati noben modrijan, čuješ primere in govorne podobe, ki postavljajo reči tako do dna in tako živo pred oči, kakor zna malokateri poet izraziti, kar se je izleglo v njihovi domišljiji in glavi.

Po tej moji misli je kmet tudi šola za mislečega človeka. In zaradi tega svojega načela rad zahajam med ljudstvo. Imam tudi že lepo krdelo znanih originalnih mož, ki jih opazujem in od njih včasih kakšno poberem. Rad bi ti na kratko popisal tudi le-te, a ti si nemara premalo demokrat, po žilah ti vre meščanska kri, meščanstvo pa je prehod k velikašu. Utegnil bi se malo nasmehniti moji preprostosti, kakor bi ti to imenoval.

Iz vsega tega ti je razvidno, da bi bil vsak pošten in zmeren človek na mojem mestu srečen in tako zadovoljen kot mačka na peči, če dovoliš, da ti povem robato. Jaz se včasih trudim preveriti tudi samega sebe, da mi je dobro, a vselej ne gre. Kakor sem ti od kraja pisma povedal, mi manjka tebe, Nande, manjka mi zavesti, da sem sam svoj

**„Zakaj mi je Bog naklonil,
da moram v najlepši dobi
svojega življenja sedati
za tujo mizo?“**

gospodar, na pravem mestu in pravi poti do name-na, ki bi mi bil po volji.

Zakaj mi je Bog naklonil, da moram v najlepši dobi svojega življenja sedati za tujo mizo, to mi ne gre v glavo. In vendar se moram koj pri tej priči izpovedati, da ne bi rad pustil tega mesta, ko bi se mi ponudila priložnost, celó ne tako brž, ko bi mi kdo odprl pot na univerzo, ki sem si je še pred malo časa tolikanj želel.

Kajne, da se me je prijel deseti glavni greh, „confusio“ (**zmeda**), ter se me drži kakor klop?

Odpiši mi kmalu! Željan sem videti, kako me boš obral in oštel. Za zdaj te Bog poživi, podajam ti roko čez hribe in doline.

Tvoj **Lovre**

Pripis: Ravno sem zgibal to kroniko svojih sreč in težav, ko mi pride naša stara hišna povedat, da je prišel gospod Vencelj (okrajni zdravnik, poštena duša, eden mojih prvih znancev v tem času babilonske sužnosti — Bog me ne kaznuj, ko tako neumno govorim!) v grad s svojo hčerjo in da vprašuje po meni. Preden torej zapečatim te vrste,

ki te bodo videle, menim, da ti moram povedati še to imenitno novost. Omenjeni otec, gospod Vencelj, kaj radi govore o svoji hčerkici, večkrat so mi jo obljubili pripeljati. Radoveden sem, kakšna je, zato grem precej dol. Ko bi bila taka kakor ... pa zdrav!

OSMO POGlavJE

*Skupaj midva sva sedela,
nama lep večer je bil.*

S. Jenko

Drugo Kvasovo pismo:

Oho! Zaenkrat si se še zmotil, predragi moj! Si cer skazujem tvoji modrosti in razumnosti vso čast, a tako ti jaz vendar nisem rekel brati med vrstami, kakor vidim iz tvojega odgovora, da si presodil mene in moje „pomanjkanje“. Da sem zaljubljen! Da samo zavoljo tega opisujem svojega tovariša Marijana tako enostransko, ker vidim, da mi je na poti! Moj Bog, ne vem, ali se iz mene in mojih razmer delaš norca ali pa se je tebi samemu pripetilo kaj takega, česar v svoji porednosti obdolžuješ mene.

Po vseh besedah je videti, da o njej tako govoriš kakor cigan o žametnih hlačah, to je, zmerom in najrajši. To so tvoje besede in nadalje imaš skozi in skozi neko veselje, nagajati mi in mi podtikati reči, ki mi niso še na misel prišle, dokler nisem imel v roki tvojega pisma.

Kar se tiče omenjenega pregovora, te moram opomniti, da nikakor ni na pravem mestu, čeravno je naroden. Kako se predrzneš ti, hudoba, mene primerjati ciganu in celó lepo deklico tisti reči, ki se v pošteni družbi celó ne imenuje. In ti, ki si meščan, ki bi moral vedeti, kaj je prav, kaj ne! Ko bi bil to izrekel že jaz, meni bi ne bilo tolikanj zameriti.

Premislil sem tvoje besede. Popolnoma se strinjam s teboj, da se mi zbujajo v srcu čustva, ali bolj prav potreba, ki je poprej nisem imel. A s tem, ko trdiš, kakor bi bil tvoj prijatelj drugi del svojega srca vzel tebi in oddal deklici, pokažeš samo, da me premalo poznaš, da mojemu razumu in značaju premalo zaupaš. Toliko bi me pa vendar moj prijatelj moral poznati, da bi vedel, da ne bo Lovre Kvas nikdar ravnal samo tako, kakor mu bo velelo srce, ampak da bo to poslednje vedno predložil oblasti zdravega uma in premisleka.

Nikakor ne morem tajiti, da me srce ne vleče do hčere mojega gospodarja — da, tega se moram tebi izpovedati, predragi moj. Če je na daljnem bo-

žjem svetu eno bitje, za katero bi se jaz z vsem mladostnim ognjem vnel, za katero bi norel in gorel, kakor je kdaj mogel kak človek, bi to bila enaka deklica, kakor je ta, ki sem ti jo v zadnjem pismu omenil.

Jaz sem si v nekdanjih in zdanih sanjarijah zastavil svoj ideal precej visoko, čeprav pri tem nisem pozabil, da se od človeka ne sme terjati kaj božjega.

Reči moram, da nisem v vsem času, kar sem tukaj, zapazil na njej niti najmanjšega madeža, vedno je tista krotka, dobra duša, vesela in resna, domiselna in razumna. A da bi si upal z vso resnobo misliti nanjo drugače kakor s spoštovanjem, tega ne smem, kajti razum mi veli: kaj je ona, kaj si ti?

Svet sodi človeka po tem, kar ima, kar je in kakršen je. Svet je pa že star, torej je tudi ta navada utrjena v starosti; kdor bi jo hotel ovreči, ta bi ostal sam, kdor bi hotel ravnati nasprotno, bi moral valiti skalo v strm klanec.

Ona je edina hči premožnega, lahko rečem bogatega, graščaka, imela bo lepo doto in njen oče ima, dasi ni plemenitaš, vendar češčno, poznano ime. In jaz! Nimam nič, ne veljam nič, nisem nič! Žal!

Ali bi potemtakem ne bilo več kot nespametno, ko bi se jaz vdal srcu in njegovim nagonom? Ali bi ne bilo naravno, da bi padel, če bi letal tako vi-

soko? Vidiš, kako si ti te reči premalo premislil, preden si zapisal svojo trditev, da sem „zaljubljen“.

Velikokrat sem že premišljal, velikokrat sem na tihem tožil nad svojo usodo, ker me je postavila tako zelo nizko. Ne da bi bil nezadovoljen s tem, kar mi je Bog dal, ne da bi se bil hudoval nad svojim rojstvom v majhnem, bornem podstrešju, nikakor ne, da bi me bilo sram, da sem iz najnižjega ljudstva; le zavoljo nje, da mi je nemogoče nanjo misliti, to mi je bilo bridko.

Nočem ti prikrivati, da sem imel dostikrat hude boje, da sem take misli potlačil, in da me skrbi, bom li imel dovolj moči zatirati čustvo, ki bi mene in njo storilo nesrečno, če bi prodrlo.

Celó vraža me malo straši. Tukaj je namreč, kakor sem ti menda že omenil, čuden človek, prerokovavec, deseti brat. S tem sem se sešel na prvi poti v grad in z nekako vzvišenim glasom mi je dejal, da bom svoje bivanje in življenje na tem kraju pomnil vse življenje. Čeravno ne dam na take besede nobenega groša, vendar so mi prišle že dostikrat na misel in menim, da je izrekovavec res videl mojo prihodnjo nesrečo.

Vsak si svojo srečo kuje sam; zato upam, da se bode nad mojim značajem, ki ga hočem in moram okrepiti in utrditi, vse skušnjave ubile. Ob pravem času čem pozabiti, da ne bo imel moj gospodar vzroka, spominjati se me kot nehvaležneža.

Pamet je boljša kot žamet, da govorim v pregovorih kakor Sancho Pansa, in Bog mi ohrani pamet in preudarek, pa bo dobro!

Pa naj bo tega modrovanja dovolj; sicer boš, porednež, še iz tega delal svoje sklepe in me boš morda v prihodnjem pismu spomnil na volka, ki se je izdal, da je tele snedel, ravno s tem, ker se je preveč branil. Nič ti ne zaupam, živi te sama nagajivost.

Ker po psiholoških postavah govori vsak najrajši o tem, s čimer se peča, se tudi jaz ne smem zvreči, ampak ti moram povedati kaj iz svojega učiteljevanja.

Moj učenec je kaj bistre glave in to me veseli tolikanj bolj, ker tega nisem pričakoval. Spomladi bom lahko že začel po malem z latinščino, ker fantič je bil že precej pridobil, preden sem jaz prišel, od sestre, ki ga ima neznansko rada. Če bom kaj dalj časa ostal tu, si upam napraviti iz njega pravega mladeniča.

Sprva me je bilo volja ostati le kvečjemu dve leti, a zdaj se pomišljam in pravim, da ostanem, če bo tako kot zdaj, tri leta. Ta čas bom pridobil lep kupček in potem se vidiva, ti v zadnjem, jaz v prvem letu.

Moj starejši učenec, stric prvega, je pa postal moj učitelj. Predvčerajšnjim me je zvalil, da sem šel z njim v krčmo, kjer so mi kmetje veliko ponujali piti, samo nazadnje sem moral plačati več praznih bokalov. Ti bi na mojem mestu rekel: kmeta imam rač, dokler ga ne vidim. Meni pa ni nič žal ne za denar ne za čas, ker sem se pri možakarjih veliko naučil.

Prijatelj, prijatelj, kaj bo iz mene! Ko sem ti včeraj pisal do tukaj, sem tako govoril, precej potem sem se, skoro bi rekel, svojim mislim izneveril, in ko danes zopet jemljem pero v roke, moram govoriti drugače. Res je, moj predragi Nande, kar si trdil. Res je, česar ne morem ali nisem mogel sam povedati ne sebi ne tebi: v srce se mi je vsadilo čustvo, ki je več kot spoštovanje in prijateljstvo.

In kje je moj razum? Kaj mi veli? Pravi mi, da ne ravnam prav, da sebi in njej nakopavam na glavo nesrečo, da delam svojemu prijatelju Marijano krivico. Um mi pripoveduje, da je vsaka misel nanjo nespametna, da njen oče ne bo nikdar dovolil, da bo nevoljen in jezen iz svojega domovja iztirjal človeka, ki ni s seboj prinesel ničesar razen desetih prstov na rokah in staro suknjo na sebi, ki v njegovi hiši takorekoč služi, pa si vendar upa povzdigniti oči do nje, do njegove hčere.

Kje je tista moja glava, tista moja trdna volja, ki sem mislil, da jo imam? Nikjer je ni, nikdar je nisem imel.

In jaz sem eden tistih ljudi, ki so ga navduševali le besede starega pesnika, ki poje: če se svet pogrezne, v razvalinah ostanem mož neustrašljiv, dosleden v svojih prvih namenih in načelih! Ne, sem samo slaba trstika, tenka šibica, ki raste v hitrem potoku. Vsak valček, dve združeni majhni kapljici jo zazibljeta, vsaka lahka sapica jo zamaje in zašibi. Nestalnost, neznačajnost, to je podedoval od svoje matere vsak Evin sin in tudi jaz nisem ostal brez te dedine.

Pa stoj! Ni res, kar sem tu govoril.

Ni me ganil majhen valček, ni me premaknila sapica! Rajši bom bujne terjatve človeškega srca primerjal visokim morskim valovom in hrupnemu viharju. Rajši se ti bom opravičeval, kakor obtoževal. Nisem še omamljen, a moč je tolikanj otrpla, da ne bom več dolgo kljuboval, to vem.

Vdati se moram, srce tako hoče, da, že sem se vdal!

In kako bi se mogel človek ustavljati čustvu, ki mu je milo, za katero mu je sam Stvarnik odločil velik del srca, ki je najblažja, najlepša od vseh potreb njegovega notranjega višjega dela!

Pa zakaj ti pripovedujem vse te reči? Naj ti s hladno, mirno krvjo povem najin včerajšnji pogovor in potem boš sodil, zakaj je drugi del tega mojega pisma različen od prvega. Reci nato, kar hočeš, jaz pravim samo to, na mojem mestu bi ti ravno tako ravnal. To se ve, marsikdo drug bi se mi posmehoval, zato pa razkladam te reči le tebi, ker ti poznaš mene in jaz tebe.

Včeraj popoldne sem se naveličal pisati. Mislim, pismo Nandetu lahko skončam jutri ali drevi, zdaj pa naj se malo sprehodim na prostem. Sonce je ravno prav gorko sijalo, sneg po strehah se je topil. V svojo izbico sem slišal, kako se je drevje po vrtu veselo otresalo zimskih bremen, obenem je bil najlepši zimski dan, kakor si ga moreš misliti le na deželi. Vzamem neko knjigo, bil je Katul, in grem ven.

Konec vrta stoji ulnjak. Dasi čebele zdaj pozimi mirno spe v svojih panjih, zahajam vendar skoraj vsak dan sest tjakaj na klopco. Ne bom dejal, da me mika na to mesto le sonce, ki vsako popoldne ravno tu sem posebno toplo sije, ne, rajši ti povem resnico: tjakaj hodim rad brat tudi zato, ker dostikrat najdem tam Manico, s katero se kaj pomeniva. Pa da ne boš mislil, bogve kakšni so ti pomenki, ti moram povedati, da se nisva še nikdar pogovarjala drugega kot najpametnejše reči, nikdar do — včerajšnjega dne.

Vselej sva imela pogovore, iz katerih sem jaz pridobil veliko koristnega. Ne vem, če sem ti že povedal ali ne, da je ta deklica izobražena in razumna bolj kakor vse ženske, kar jih jaz poznam. Dostikrat sem se ji čudil, ko je govorila o Shakespearu, o italijanskih in nemških klasikih boljše, kakor bi govoril ti. Posebno rada ima Valvazorja, iz njega pozna našo domačo zgodovino skoraj do pike, in ker me je dostikrat osramotila s tem, da sem bil v tem gotovo tako potrebnem znanju tako neveden, sem se še jeseni poprijel našega zgodovinarja in sem ga samo njej na ljubo pregledal do dna, da sem mogel o tem govoriti. Pesmi našega menišča Vodnika zna iz glave in, kadar začne kakšno deklamirati, se mi zdi trikrat lepša, kakor če jo berem.

Usedel sem se na klop pred ulnjak. Bil sem nekaj nemiren, sam ne vem prav zakaj. Morda so me pekle ravno besede, ki sem jih bil pravkar za te napisal. Do branja nisem imel nič veselja, vendar, da bi se razmislil, odprem knjigo. Naletel sem v svojem Katulu na nesrečno mesto, zakaj, kar mi je v oči prvo prišlo, so bile besede: „Sovražim in ljubim. Zakaj to počenjam, morda preiskuješ. Ne vem, a čutim, da se to dogaja, in trpim.“

Prêcej mi je bilo teh besedi zadosti. Zdelo se mi je, da so narejene zame in name. Zaprem knjigo in začnem — izpraševati vest. Kolikor bolj sem premišljal tisto tvojo opombo v poslednjem pismu, toliko bolj sem se prepričeval, da si me prav spoznal, da je res, česar si nisem bil sam v svesti.

A tam pred ulnjakom sem še enkrat sklenil, da se hočem premagovati, da še tebi ne povem, kaj je pravzaprav v meni, ker se mi je zdelo, da bom vsako ljubezen, ki ni na pravem mestu, lažlje zatrl, če se nikomur ne odkrijem, če še sam sebi tajim resnico, ki je hladna pamet ne odobrava.

Dolgo sem menda tako sedel. Sonce se je bilo pomaknilo že bliže na zahod, na mojem sedežu je bilo postalo hladneje.

Iz sanjarije me prebudi mil in prijeten glas in, ko pogledam kvišku, vidim pred seboj njo.

**„Vdati se moram,
srce tako hoče, da,
že sem se vdal!“**

Vem, da sem bil rdeč ko rak. Na pozdrav nisem mogel odgovoriti besede. Stala je pred menoj, še nikdar se mi ni zdela lepša.

„Zdaj sem vas pa zmotila v kakšnih sladkih mislih. Tako ste bili utopljeni, da mi je bilo na mar, tiho se odtegniti. Zadržala me je samo ženska zvedavost, kaj ima pač tak mlad gospod, ki se mu veselo odpira širni svet, da glavo podpira in tu resno sedi, kakor bi bili vsi dobri ljudje pomrli,“ je dejala ona in se usedla na klopco ne daleč od mene.

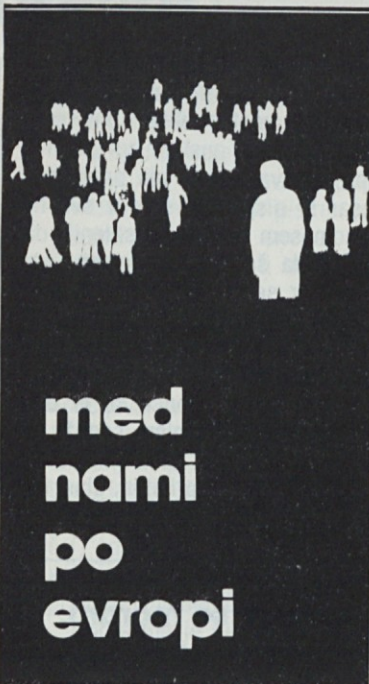
Jaz se posiljeno nasmehnem, odgovoriti nisem vedel kaj.

„O, navsezadnje vam še rdečica udarja v lice. Že vidim, da sem vas zalotila, ko ste premišljali kakšne svoje prijetne skrivnosti. Ali se dado uginiti?“

Njena veselost je bila nalezljiva. Hitro me je minila otožnost, vdal sem se v ta pogovor in sem ji rekel: „Pač težko, da bi uganili, kaj mi je ravno rojilo po glavi, in ne bom tajil, da ima v sebi tudi nekaj skrivnostnega.“

„No, čedalje bolj sem radovedna. Vidite, kako hitro uganem, kaj vam je! Kar z lica sem vam brala. Morda bi bilo mogoče priti še dalje od splošnega do posebnega. Kolikokrat se sme ugibati? Postava je trikrat.“

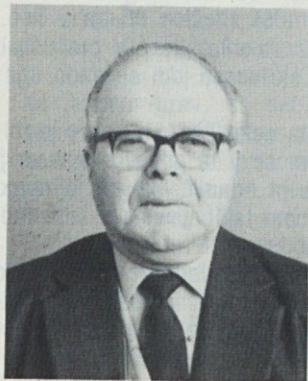
bo še

anglija

V Aberdare in Hengoedu v Walesu je zadnjič po maši padla opazka: tako malo nas je. Vsi poznamo tisti stari psihološki primer: kozarec je do polovice napolnjen z vodo. Kdor pozitivno misli in gleda naklonjeno v življenje, bo dejal: kozarec je domala poln. Negativno usmerjeni bo dejal: kozarec je domala prazen.

Pokojni Štefan Borovič iz Darbyja

Obadva imata svoj prav. Vedno gre za izbiro misli, pri vsakem opravilu in v življenju nasploh. Živim. Življenje enostavno — je.

Kako življenje sprejemamo, zavisi popolnoma od posameznika. Kako, od koga se dam vplivati, komu verjamem, v kaj verjamem, v tem sem svoboden. Življenje kaže, da si vsak zase ustvarja svoj notranji svet, svoje notranje gledanje na vse. Nekdo verjame v to, drugi v nekaj drugega. Vsak ustvarja zase svoje življenje in vsak je sebi odgovoren. Ako je v mojem življenju preveč negativnosti, strahu, stiske, se bo to tako dolgo nadaljevalo, dokler ne vnesem v svoje gledanje, v svoje odločanje, bolj pozitivne misli. Najprej mislim. Z mislimi vse ustvarjam. V bistvu je življenje tako preprosto: verjamem v Življenje, ki je v meni in mu popolnoma zaupam. Življenje je vendar močnejše od vseh strahov in dvomov.

V življenjski šoli sem vsak dan in vsak dan delam izpite. Izpit uspešno opravi, ko uspešno in korajžno mislim. Zato kličemo naši Neli v Hirwainu, Ivanu v Cardiffu, našemu Petru, ki je še v bolnici in drugim preskušanim bratom in sestram: bravo, korajža velja!

V Risci v Walesu smo *pokopali* 69-letnega Franca Hladnika, doma iz Cola nad Vipavo. Naj se v božjem miru odpočije.

V Bedfordu smo *krstili* Davida Frasa, prvorojenčka od Lojzka in Christine. Prisrčna voščila!

avstrija

PREDARLSKA

Še vedno najbolj priljubljen svetnik je sv. Martin. Ne da bi ga posnemali v njegovi dobroti in velikodušnosti, deliti stvari s svojim bližnjim, ampak v veselju in zabavi. Pri tem pa ne sme manjkati „žlahtne kapljice“, ki v tem času dozori. Saj imajo ljudje pravico do veselja in primerne zabave. In s tem name-

nom smo *martinovali* v soboto zvečer po godu sv. Martina.

Na prireditve so prišli rojaki iz bližnje in daljne okolice; celo iz Švice in Nemčije. Porok za to so naši fantje iz Strnišča, ki skrbijo za ples in zabavo. Dvorana, ki je precej velika, se je hitro napolnila; zamudniki so si morali poiskati prostor na galeriji. Škoda, da se z mnogimi srečamo samo ob takšni priliki, pri drugih srečanjih (zlasti mašah) pa jih pogrešamo. Ali je res vse te naše rojake že zajel val materializma? Pozabljam, da ni sreča samo v zabavi in jedi, ampak, skrbeti je treba in misliti tudi za naše duhovno življenje. Zato vabimo te rojake tudi k našim srečanjem ob nedeljah k slovenskim mašam! S tem ne bomo nič zgubili, nasprotno, marsikaj bomo znova prebudili, kar je bilo včasih samo po sebi umevno.

Po nekaj veselih vižah ob začetku martinovanja, sta nam Matias in Aleksander zapela Gregorčičevo pesem *Zakrivljeno palico* v roki. Letos obhajamo 80-letnico smrti „Goriškega slavčka“ pesnika Simona Gregorčiča.

Med plesom in zabavo so prodajali srečke za tombolo. Ko so bile razprodane, se je začelo žrebanje. V dvorani postaja vedno bolj tiho in napeto, čim bolj se bliža koncu. Glavni dobitki so vedno nestrpno pričakovanje, kdo bo imel največ sreče. Tokrat sta šla oba glavna dobitka čez mejo — eden v Nemčijo, drugi v Švico.

Da so se ljudje malo odpočili in oddahnili od plesa, je pokazal svoje „čarovniške“ spretnosti naš artist Edi. In tam, kjer je lepo in prijetno, čas prehitro beži. Martinovanje se je približevalo h koncu. Poslovili smo se znani, manj znani in neznani v upanju, da se spet srečamo, pa ne šele po enem letu, ampak prej in kje drugje!

V petek, na Miklavžev večer, so bili povabljeni slovenski otroci in seveda tudi starši na *miklavževanje*. Tokrat smo dobili dvorano pri novi cerkvi v Hohenemsu. Udeležba ni bila bogve kako velika. Morda zato, ker smo menjali kraj (prejšnja dvorana je bila za vse dni oddana)

ali pa zaradi goste megle, ki je že cel teden pokrivala gornje predele ob Renu. Nekateri pa so še delali in zato niso pripeljali svojih otrok.

Miklavž je kljub temu obdaroval otroke in jih vzpodbujal k pridnosti in ubogljivosti. Tudi parkelj ga je spremljal. Tokrat je bil zelo prizanesljiv, zgleda, da so prišli v glavnem samo pridni otroci. Pa spet ob letu in takrat bolj številno!

Že sam praznik *Brezmadežne* nas vabi in privlači v njena svetišča. Letos pa se je temu prazniku pridružilo čudovito vreme. Nebo je bilo že v jutranjih urah brez oblačka; jasno in čisto kot *Brezmadežna*.

Pri glavni maši, ki je bila dobro obiskana, je zbor lepo prepeval Marijine pesmi, ki človeka vedno vzdramijo in znova vzbudijo ljubezen do naše nebeške matere Marije. Po maši smo zapeli pete litanije, ki so jih zapeli naši pevci. Sledila je posvetitev *Brezmadežni*, da bi po njenem zgledu verovali, upali in ljubilili ter ne bi nikdar omahovali v svojem krščanskem poklicu. Obljuba, ki obvezuje!

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Poroka: G. Anton Kavše iz Wintertslaga je sklenil zakonsko zvezo z gdč. Reinhilde Buntinx iz Beversta. Iskreno čestitamo in voščimo vso srečo.

Blagoslov v mladem ognjišču: V družini g. Janeza in ge. Genette Golob se je rodil sinček, ki je ob krstnem kamnu dobil ime Jonathan.

Čestitamo in želimo božjega blagoslova pri vzgoji.

Tiho se je poslovil: V Liègu je po težki bolezni v Gospodu zaspal g. Alojz Cvelbar, star 55 let. G. Alojza smo redno videli, kjer so se srečevali Slovenci. Bil je marljiv delavec in skrben gospodar. Na zadnji zemeljski poti so ga spremljali številni rojaki. Zapušča ženo go. Lojzko in hčerko go. Slavko, katerima izrekamo krščansko sožalje.

Miklavževanje: „Slomšek“ je prvo nedeljo v decembru našim najmlajšim sodelavcem pripravil miklavževanje. Bilo je veselo.

Ob novem letu: Preteklo leto je za „Slomška“ bilo izredno plodovito. Pevci in plesalci so nastopili v Belgiji, Sloveniji, Franciji in Nemčiji. Zaslužijo priznanje in zahvalo vseh rojakov. Opravili so izredno lepo poslanstvo.

In kako bo v letu 1987? Vse polno problemov! Kako se bodo naši mladi poročili? Kje se bodo zaposli-

francija

Z novim zagonom v bodočnost

(Ob 25-letnici Društva Slovencev v Parizu)

25 let polnega dela skoro napolni in izpolni celo življenje, zato je 25-letnica tudi pomemben mejnik v zgodovini vsakega društva, še bolj pomemben v zgodovini društva, ki deluje v izseljenstvu, kjer so razmere in okoliščine za kulturno delo mnogo težje in kjer sodelovanje zahteva od vsakega posameznika neprimerno več žrtev in dosti več osveščenosti kot v normalnih razmerah.

Razumljivo je, da je *Društvo Slovencev v Parizu* 8. novembra s ponosom slavilo svojo 25-letnico, za katero je vsak in so vsi skupaj zastavili vse svoje sile in zmožnosti. Odziv ljudi je bil sorazmeren trudu, ki je bil položen v pripravo, tako razen pri otvoritvi in blagoslovitvi Doma še nismo zbrali toliko ljudi.

Slavje smo začeli z zahvalno mašo, kjer je somaševalo 9 duhovnikov (gg. Čretnik, Flis, Kavalar, Žakelj iz Belgije, Mlakar in Pucelj iz Nemčije, profesor Drago Ocvirk iz Ljubljane, Jože Adamič iz Argentine in naš francoski prijatelj Guy Lafon). G. Žakelj je v pridigi toplo in prepričljivo govoril o poslanstvu, ki ga imamo vsi, da se borimo za Resnico, za Pravico in za Svobodo. Vsem sta kar iz srca privreli zahval-

li, blizu ali daleč? Na koga smemo še računati? Izgube so zastrašljive. Premnoge odnese življenje. Utopijo se, ker kot Slovenci niso imeli dovolj življenjske moči.

Zato moramo biti tistim, ki ostanejo, toliko bolj hvaležni. Pokažimo, da cenimo njihovo zvestobo. Dajmo jim poguma s čim bolj požrtvovalnim sodelovanjem.

Že sedaj vabimo na Slovenski dan, ki bo v soboto pred 2. nedeljo v oktobru v Eisdenu.

Tudi naša skupnost potrebuje ljudi duha, srca, značaja, dejanj in molitve.

Vsem rojakom, posebno pa sodelavcem, voščimo vso srečo v letu 1987.

na pesem in Marija skoz' življenje. Maša, kjer so rojaki do zadnjega kotička napolnili cerkev in vzgledno sodelovali pri bogoslužju, je bila najlepši uvod v proslavo v dvorani, kjer je pri vstopu vsak dobil okusno pripravljen program ter značko „Bog blagoslovi mojo deželo“ in slovensko trobojnico.

Predsednik društva, profesor Ciril Valant je na začetku pozdravil vse navzoče, posebej še delegacije iz severne Francije, Belgije in Nemčije, ter vse francoske goste, predvsem župana iz Chatillona in vrhovno prednico Oblates de l'Assomption, katerim pripada sestra Cirila. Ko je predsednik nakazal položaj in usodo našega naroda, je poudaril, da je vsak Slovenec v svetu vedno in povsod zastopnik in predstavnik svojega naroda.

Nato se je začel odvijati program, ki ga je lepo in duhovito napovedovala Nataša.

Najprej so najmlajši pod vodstvom s. Slave in gdč. Mire zapeli in zaplesali Ob bistrem potoku je mlin. Nato pa so mladi izvedli svoj glasbeni program ob klavirju, harmoniki in flavti: Leopold, Ingrid, Francois, Patricija in Maksimilijan, Céline, Klara in Leopold, Sandra,

*Drago Ocvirk, Ciril Valant, Scho-
steck (župan v Chatillonu), Guy La-
fon in Nace Čretnik pazljivo sledijo
recitalu.*

Simon in Nataša; vmes pa so se oglašali prijetni zvoki harmonike, ki jo Béatrice Raduha obvlada kot redko kdo, saj je pred kratkim dobila na evropskem tekmovanju srebrno odličje.

Vsi mladi so želi mogočen aplavz, upravičeno: svoje točke so dobro pripravili in s svojim nastopom pokazali in dokazali, da se zavedajo svojega nenadomestljivega poslanstva v naši skupnosti in da imajo željo in voljo svoje poslanstvo v polnosti izpolniti.

Recital Naša dediščina so pod vodstvom gospe Ane Vičič, ki je bila zadolžena tudi za koordinacijo celotnega kulturnega programa, pripravili Angela, Sonja, Verena, Čor, Guštin, Ložar, Vičič in Zorec, da ne

Mladi z Béatrice ob harmoniki

*Recital: Slovenska mati in njen sin
(ga. Angela Vidmar in Janez Zorec)*

pozabimo še Žarkota, ki je bil zadolžen z glasbenim delom. Ob odličnem podajanju dobro in skrbno izbranih odlomkov iz slovenske literature smo romali skozi slovensko in svojo zgodovino, skozi slovensko in svojo problematiko, in priromali zopet k najmlajšim, ki so nam zapeli Mi se imamo radi, kar smo tisti večer vsi čutili v svojih srcih in kar bomo pokazali v svojem vsakdanjem skupnem delu in življenju.

Mešani zbor Naš dom, ki je znova zaživel ob 25-letnici, nam je pod vodstvom ge. Minke Blachon dovršeno in doživeto zapel štiri pesmi, ki so nas skozi Rož, Podjuno, Zilo pripeljale v Očetovo hišo, kjer se je melodija pesmi zlila z geslom proslave: „Bog živi vse Slovence, pod hišo strehe ene!“

Z velikim navdušenjem smo prisluhnili nagovoru g. Čretnika, pozdravom župana iz Chatillona in pozdravom predstavnikov iz Belgije, Nemčije in Slovenije, pa še posebno Guy Lafonu, profesorju na Kato-

liškem Inštitutu v Parizu, ki nam je v lepi slovenščini povedal, zakaj tako rad zahaja med nas: „Pri vas sem spoznal, da veličina nekega naroda ni v njegovem številu, ampak v srcih. Pri vas doživljam, da je tudi številčno majhen narod lahko kulturno in duhovno velik, zlasti če je trdoživ, kot je vaš narod.“ Prebrali smo še pozdrave, ki so nam jih med drugimi poslali g. Lavrič iz Avstrije, Narodni odbor in Zedinjena Slovenija ter inž. Marjan Eiletz iz Argentine.

Slavje se je nadaljevalo ob družabnem srečanju ob zvokih ansambla Pariških Slavčkov, ki pod vodstvom Marjana Slaviča tako zvesto skrbijo za našo družabnost. Tokrat so Slavčki imeli še enega pomočnika: Slavičevega Cirila, ki je prav tisti dan slavil svoj rojstni dan.

Pevski zbor Naš dom

Večer je ob prijetni družbi in ob požrtvovalni postrežbi gospe Bernardke, Eme, Eve, Marije in še mnogih drugih kar prehitro minil.

Pod vodstvom Verene in Branka ter g. Flisa je Društvo ob umetniški opremi naše priznane slikarke ge. Marjance Savinšek pripravilo za svojo obletnico prikupno brošuro o dosedanjem delu Društva in o njegovi problematiki ter o pogledih v bodočnost. (Nekaj izvodov te brošure je še na razpolago.) Branko pa je v svoji neizčrpnosti iznajdljivosti in vnemi pripravil o zgodovini Društva razstavo in dokumentarni video-film.

Kdor je spremljal delo Društva in še posebej pripravo za 25-letnico, vé, koliko dela in koliko žrtev je bilo potrebnih, da je slavlje tako lepo uspelo. G. Čretnik se je v svojem nagovoru tople zahvalil vsem predsednikom in odbornikom, ki so v 25 letih vodili Društvo, zahvalil vsem, ki so proslavo pripravili, in vsem, ki so na slavlju kakorkoli pomagali. Obenem pa je poudaril:

„Da smo prišli do današnjega dne in da z novim zagonom in z novimi upi gledamo v bodočnost, se moramo skupaj zahvaliti Bogu predvsem za zvestobo, ki je bila pogoj, da je bilo vse to mogoče. Zahvaliti za zvestobo krščanskim in demokratičnim idealom. Zahvaliti za zvestobo, ki ni bila vedno lahka, ne za ene ne za druge. A ker smo bili zvesti svojim idealom, ker smo bili zvesti drug drugemu, smo našo barko varno vozili, da ni zadela ob nobeno skalo, pa naj bo naravna ali nalašč nastavljena...“

Kritično precenimo preteklost in pametno pretehtajmo bodočnost, zlasti pa izrabimo vse razpoložljive sile in vse dane možnosti, da bomo v sedanjem trenutku izpolnili svoje edinstveno poslanstvo, ki ga imamo in ki ga moremo izpolniti samo mi in nihče drugi. Tako bomo potrdili svojo dosedanje zvestobo in sejali bodočnost.

Kot nismo dosedaj, tako ne smemo tudi v bodočnosti pozabiti na duhovno dimenzijo, ki je naša odlika in mora biti naše vodilo.

Tudi na naši nadaljnji poti naj nas torej vodi naš veliki videc Can-

Nataša napoveduje program

kar, kateremu je ob najgloblji stiski privrel iz srca trojen krik, ki ni samo krik, ampak molitev: Mati — Domočina — Bog!

Ljubimo svoj materin jezik, ljubimo svojo domovino, toda ljubimo jo kot svobodnjaki, ne kot sužnji in hlapci, ljubimo jo kot doslej brez kakršnihkoli poniževalnih kompromisov,

in nikdar ne pozabimo na Boga, ki edini daje smisel vsemu našemu življenju, smisel vsemu našemu delu.“

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo popoldne ob petih v cerkvi sv.

Cilka Zajc iz Morestela

Franja Zajc iz Morestela

Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

V nedeljo, 8. februarja, bo prišel med nas pariški pomožni škof msgr. Frikart. Zato je naša dolžnost, da se to nedeljo zberemo v čim večjem številu pri maši in pri srečanju s škofom, ki bo po maši v dvorani.

Izreden uspeh mladega slovenskega znanstvenika v Parizu. — 5. decembra je na Astrofizičnem Inštitutu v Parizu z odličnim uspehom predložil svojo doktorsko disertacijo naš Janez Zorec in z njo dobil naslov doktorja és Sciences pariške univerze. Teza ima naslov: „Struktura in diferencialna rotacija zvezd B, za ali brez izžarevanja“. Visokostrokovna teza je seveda zahtevala osebno sposobnost in ogromno podrobnega dela po vseh evropskih in ameriških zvezdarnah. Kot geslo je svoji tezi dal Balantičev verz:

„Ko ne bilo bi vrat do toplih zvezd, bi zgubil se korak na temnih tleh...“

G. Janez Zorec, ki ga mi po domače kličemo „argentinski“ Janez, je bil rojen leta 1948 v begunski slovenski družini v Argentini, kjer je začel svoje študije. Ko je v jeseni leta 1976 prišel nadaljevat svoje študije v Pariz, se je popolnoma vključil v našo slovensko skupnost, kjer z veliko vnemo in prizadevnostjo skrbi za lepoto našega bogoslužja in petja ter zvesto sodeluje pri našem kulturnem delu. Vsi mu iskreno čestitamo k njegovemu izred-

Jožef in Ana Farkaš (starši od ge. Pugelj) ob zlati poroki leta 1982.

nemu uspehu, ki nam je vsem v čast in ponos.

Gospa Ana Pugelj, rojena Farkaš, je v letu 1986 na Hotizi *zgubila očeta in mater*. Oče Jožef je umrl v starosti 79 let v mesecu aprilu, mati Ana pa v starosti 78 let 1. oktobra. Vsem Pugljevim naše sožalje.

MELUN (Seine-et-Marne)

Maša za rojake bo v nedeljo, 4. januarja 1987, ko bomo slavili praznik Treh kraljev.

MORESTEL (Isère)

V oktobru sta *odšli v misijone* na Slonokoščeno obalo sestra Emanuela in sestra Ildefonza, ki jima želimo v misijonskem delu obilo božjega blagoslova.

V septembru je gdč. Franja Zajc praznovala *70-letnico* svojega rojst-

Kati Krapež in Freddy Godart ob poroki

va, v novembru (16.) pa je njena sestra Cilka dopolnila *80 let* svojega življenja. Obema je zibelka tekla na Pšati pri Ljubljani in njuni življenjski poti se nikdar nista razšli. Mala Loka, misijonisti v Grobljah, težka begunska leta v Tuniziji, nato Pariz, Versailles, Morestel, so bili zunanji življenjski mejniki. Za temi mejniki pa se skriva dosti dela in trpljenja, pa tudi veselja, ki sta ga prinašali drugim, saj sta vedno in povsod poskušali pomagati, kjer je bilo treba, in vedno sta imeli odprti srca za skupne potrebe in za reveže. Želimo jima še mnogo lepih in prijetnih let. Naj ju Bog čuva! Cestitkam se še posebej pridružuje njen nečak „versajski“ Janez z Marjanco, Klemenom, Barbaro in Matejem.

FAMECK

23. avgusta sta v cerkvi sv. Juda v Metz stopila pred oltar in si obljubila zvestobo Kati Krapež in Freddy Godart. Katini starši so doma iz Primorske, iz Vrhpolja pri Vipavi, sedaj pa stanujejo v Famecku.

Poročno mašo so somaševali g. Dejak, g. Česnik, Pater Méo in pater Meyer, več bogoslovcev pa je streglo pri maši in pomagalo pri petju. Iz Famecka je prišel tudi pevski zbor, pri katerem pojeta Kati in njen brat Albert. Na orgle pa je igral prijatelj novoporočencev.

Sorodniki in prijatelji so prišli od daleč in od blizu, med njimi tudi člani katoliškega društva iz Metza. Bilo je res ganljivo: vsi ljudje so prisostvovali kot ena sama družina, čeprav smo bili iz različnih krajev:

iz Francije, iz Slovenije, iz Nemčije in iz Kanade. Petje je bilo izredno lepo, res pravo doživetje. Vsem navzočim je slovesna maša v nepozabnem spominu. Po končani slovesnosti v cerkvi smo se vsi vrnili v Fameck, kjer na svatbi ni manjkalo vselega slovenskega petja.

Kati in Freddyju naše iskrene želje za srečo in božji blagoslov, pa seveda naše tople čestitke, ki veljajo vsej Krapeževi družini.

Eden od svatov

TUCQUEGNIEUX

Sporočamo žalostno vest, da je 7. decembra 1986 dokončal svojo življenjsko pot g. Janko Jankovič. Pogreb je bil 9. decembra v stolnici v St. Briencu. Obširnejše bomo poročali v naslednji številki NL.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Sveta Barbara nas je zbrala v veselju pod gostoljubno streho slovenskega župnišča. Sveti Miklavž pa ni razveselil samo najmlajše, ampak tudi mladino in odrasle. Velika zahvala predsedniku društva sv. Barbare g. Vinku Razložniku in pevovodju g. Andreju Rebolju, odboru društva sv. Barbare in vsem članom pevskega zbora za res lep večer.

V Tourcoing pa je sv. Miklavž prišel s tedensko zamudo, vendar mu je ostalo še dosti darov, da nas je z njimi razveselil.

Pri *krstu* je postala božji otrok Celina Fudala. Botrom in staršem naše čestitke.

AUMETZ

Na Martinovo 1986 je bila popoldne *pokopana* v Cantebonne (Villefrupt) gospa Kristina Lefflot, doma iz Kreda pri Kobaridu. Na dan sv. Miklavža bi bila izpolnila 80 let. Veliko je trpela zadnji dve leti, ko je morala v bolnico. Ko ni bilo druge pomoči, so ji morali odrezati nogo nad kolonom. Dobila je potem protezo, a ji ni uspelo, da bi z njo kaj več hodila; bila je večinoma na vozičku. Od zadnjega poletja pa je šlo

vse še na slabše: morala je ponovno v bolnico in bila potem spet operirana. Videla je, da se ji bliža smrt in da mora v Bogu iskati pomoč in moč, da vzdrži; zato se je priporočala v molitev svojim prijateljicam in poznanim in prejela zakrament sv. evharistije. Naj se ji zdaj On, ki je vanj verovala, razodeva v vsej svoji luči in ji bo plačilo brez konca...

Sporočamo, da s predstavitvijo brata marista g. Leopolda Goriška, ki ima še vedno jugoslovansko državljanstvo, v Rim v njihovo generalno hišo, ni bilo nič. Stvar se je zaobrnila. Preselil se je, toda ne v Rim, ampak v Guatemala. Njegov novi naslov je zdaj: L. Gorišek, Liceo Coatepeque, Coatepeque, Depto. Quetzaltenango, Guatemala, C. A. — Prosimo za razumevanje.

italija

RIM

Od 11. do 14. novembra je bil na obisku ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar. Udeležil se je plenarnega zasedanja Kongregacije za versko vzgojo. Prinesel nam je sveže porzdrave in novice iz domovine. Z njim je prišel dr. Janez Ambrožič, ki bo januarja vodil tečaj za slovenske duhovnike v Sloveniku, da smo se dogovorili vse potrebno. Istočasno je bil na študijskem obisku v vatiškem arhivu tudi dr. France Dolinar, predstojnik inštituta za cerkveno zgodovino pri teološki fakulteti v Ljubljani.

V soboto, 22. novembra, na obletnico ustanovne listine, smo zjutraj s slovesno sveto mašo, ki jo je daroval rektor Jezernik skupaj z letošnjimi prebivalci Slovenika, sklenili obhajanje 25-letnice zavoda in prosili za božje varstvo in blagoslov v bodoče.

Sprejeli smo žalostno, za kristjane pa hkrati radostno novico, da je odšla k Bogu usmiljena sestra (milosrednica) Cvetana Bevc s Centocelle. Spomnimo se je v molitvi.

Na zalogi imamo značko, ki nosi sredi zelenega lipovega lista napis: „Bog blagoslovi mojo deželo“. Kdor jo želi, naj telefonira v Slovenik.

nemčija

STUTT GART-okolica

Tudi proti koncu lanskega leta je bilo življenje v naši verski skupnosti precej živahno. Tako lahko poročamo o naslednjih prireditvah in drugih novicah.

Adventni večer v Forchtenbergu. — Na prvo adventno soboto, 29. novembra, smo imeli v Forchtenbergu adventni večer. Po maši se je zbralo blizu 50 rojakov v dvorani evangeličanskega doma. V adventno okrašenem prostoru je bilo toplo za telo in dušo. Mize so ponujale poleg peciva tudi orehe, krljce in fige, kar ni vsakdanja zadeva. Kramljanje in obujanje spominov je bilo v tem družinskem krogu tem bolj sproščeno. Prijetni družbi se je približal tudi Miklavž ter obdaril otroke s prikupnimi vrečkami. Odrasle je seveda tudi malo podučil in jim staviljal šaljiva in resna vprašanja. Pravilnim odgovorom je seveda sledilo tudi plačilo.

Miklavž je nosil na 6 krajih. — Miklavževanje se v naših skupnostih ne moremo več odmisлити, saj ta lepi krščanski običaj nas spremlja že

ves čas našega bivanja na Württembergem. Miklavž je dobrodošel gost otrokom in odraslim. Tudi letošnji obdaril blizu 300 slovenskih otrok na 6 krajih v deželi: v Böblingenu, Pfullingenu, Urachu, Schwäbisch Gmündu, Stuttgartu in v že omenjenem Forchtenbergu. Osrednja prireditev je bila seveda v Stuttgartu in na Miklavževo nedeljo, 7. decembra, je bilo v cerkvi sv. Konrada kar okrog 500 rojakov, večina družin z otroki. Mladinski orkester je med mašo igral adventne in božične pesmi in s kora se je oglašil moški zbor Domači zvon. Tako so tisti, ki po cerkveni slovesnosti niso mogli v dvorano, vsaj malo doživljali toploto spominov na Miklavža v adventnem razpoloženju. Po maši so otroci Sobotne šole izvedli v dvorani kratek program z melodijami, nastopom angelov in parkeljnov. Miklavževo vlogo je posrečeno rešil naš zobotehnik Tone Strojani, ki je našel pravo besedo za otroke in odrasle. Ko je začel deliti vrečke z darovi, se je vrsta otrok vlekla še in še in naštel smo jih kar 200.

5 naših je zmagalo na volitvah. — Pri volitvah v župnijske svete, ki so bile v naši škofiji 16. novembra lani, je bilo izvoljenih tudi 5 slovenskih rojakov. V župniji Hl. Geist v Stuttgartu je dobila dovolj glasov gospa Cilka Novak, v Oberstenfeldu gospod Jože Muc, v Tammu gospa Jožica Kraiss, v Massenbachhausnu gospod Jože Dremelj in v Weilheim/Tecku gospod Stanislav Ciglar. Čestitamo! Upamo, da bodo

„V 25 letih življenja se marsikaj spremeni,“ pravita zakonca Jože in Ivanka Vipavc v Stuttgartu, ki sta 11. novembra lani praznovala srebrni jubilej svojega zakona. Na sliki sta skupaj s hčerkama Ireno in Majdo ter sinom Petrom.

Pri Miklavžu v Stuttgartu gospod Werner Isenmann od Caritasverbanda ni našel pravega odgovora na Miklavževo vprašanje „odkod pride beseda ministrant?“, pa je vseeno dobil darilce, ki ga je bila tudi gospa soproga vesela.

na posvetovanjih krepko zastopali tudi interese katoličanov tujih narodnosti v omenjenih župnijah, kar posebej želi tukajšnji škof dr. Georg Moser.

Pismo bolnikom v prevodu. — Tukajšnji škof dr. Georg Moser je napisal lepo pismo bolnikom z naslovom „Der Herr ist Kraft meines Lebens“. To pismo je naš pastoralni delavec dr. Marko Dvoržak iz Ulma prevedel v slovenski jezik in nosi naslov „Gospod je moč mojega življenja.“ Na 30 straneh se približa bolniku v njegovi stiski in skuša najti tudi v boleznih nekaj pozitivnega za človeka, ki veruje. To pismo je sedaj na razpolago našim bolnikom doma in po bolnicah.

Tako so zborovali slovenski šolarji iz Stuttgarta med binškoštnimi počitnicami v Tirolah. To počitniško kolonijo prireja slovenska župnija v Stuttgartu že skozi 9 let.

Čestitke h krstom. — V cerkvi sv. Konrada v Stuttgartu so proti koncu preteklega leta prinesli krstit še tri otroke. Martin in Rozina Maroša hčerkico Martino, Zlatko in Marjetka Krili sinka Danija ter Miroslav in Majda Premrl hčerko Klavdijo. Čestitke!

Nepričakovano je odšel. — V Stuttgartu nas je pretresla vest o nenadni smrti 35-letnega rojaka Franca Trebušaka, rojenega v Trebelnem pri Palovčah na Gor. V nedeljo, 12. oktobra, se zjutraj ni več prebudil. Zdravnik je ugotovil, da se je zadušil, ker je vzel preveč spalnih tablet. Te se z alkoholom, ki ga je na predvečer uporabil, niso prenesle in tako je našel nesrečno smrt v veliko žalost žene Štefanije, hčerke Marije in sinka Jimmija. Pokojnikovo truplo so prepeljali na pokopališče v Senčur, da bo tam čakalo vstajenja na „Gospodov dan.“ Ženi in otrokoma naše iskreno sožalje.

FRANKFURT

7. decembra smo bili spet povabljeni na miklavževanje. A kot bi se dobrega Miklavža bali, je po maši prišlo le 16 otrok (prijavilo se jih je 10) in tudi odrasli so nekateri imeli „strah“ pred njim in so raje odšli domov. Spremljala sta ga dva ange-

„Slovenski šopek“ pred Trubarjevo cerkvijo v Derendingenu 8. maja lani. Kot člani slovenske župnije v Stuttgartu so se poklonili spominu 400-letnice smrti Primoža Trubarja, ki je dal našemu narodu prvo knjigo v domačem jeziku, prevod sv. pisma.

la in parkelj. Otroci so dobili sladkarije in knjigo, ki naj bi jim bila vsaj malo v poduk. Tudi v Darmstadt, Lichu in Mainzu so ga bili veseli.

OBERHAUSEN-MOERS

Na drugo adventno nedeljo je bil naš zbor Slovenski cvet v gosteh v župniji sv. Ide v Rheinkamp-Eicku. Po zaslugi Franca Zupana, ki je član slovenskega zbora in aktiven tudi v imenovani župniji, nas je povabil župnik Heinz Jasper in njihov župnijski zbor, da smo peli pri nedeljski deseti maši? Domačinom nas je predstavil kar sam g. župnik že na začetku bogoslužja. Peli smo slovenske liturgične pesmi, dve nemški pa skupaj z domačini. Imeli smo občutek, da so nam z veseljem prisluhnili in razumeli molitev v tujem jeziku. Po maši se je v imenu zbora zahvalil naš diakon Stanko Čeplak. Župnik nas je vse povabil v župnijsko dvorano, kjer so nam člani farnega sveta pripravili pogostitev, naše žene pa so same spekle kruh za to priliko. Mize so bile lepo adventno okrašene. V tem lepem ambientu smo seveda zapeli še par narodnih in ob koncu še Marija skož življenje. To je najbolj „užgalo“. Poslušalci so nam navdušeno zaploskali.

V imenu župnijskega sveta se nam je v lepi slovenščini zahvalil njen član — naš rojak Jože Puš. Hvaležni smo bili za to pozornost in gostoljubje. Skupno smo zapeli še dve nemški pesmi. Potem smo skupno kramljali in naša želja je bila, da ne bi bili zadnjič gostje te župnije. Ko smo odhajali domov, smo imeli v mislih besede g. Jožeta Puša: „Dali ste nam s svojo pesmijo milino domačnosti adventnega časa. Hvala vam, dragi slovenski prijatelji, za vašo navzočnost in pesem pri maši.“

Miklavževanje smo letos obhajali v Oberhausnu dan pred svetnikovim godom in v Moersu v soboto, 14. decembra.

Na obeh krajih je bilo prav prijetno vzdušje. V programu smo seveda bolj zasledovali adventno razpoloženje. Nakazano je bilo tudi

v recitacijah pesmi Simona Gregorčiča ob 80-letnici njegove smrti. V Moersu so otroci zaigrali tudi igrice O izgubljenem gumbu, ki je uničil karieristove načrte, da postane „pomembna osebnost“. Nasmejali smo se posrečenemu podajanju karakternih vlog in nagradili Branko, Suzano, Monco, Iris in Mojco z navdušenim aplavzom.

Zapela sta zbor Slovenski cvet in Slovenski fantje, Miklavž pa je razdelil darila. Nekoliko je potožil, da ga pride sem obiskat več otrok, v veroučni šoli pa jih je precej manj.

Pogovarjal se je kasneje s starši, da bo treba najti ugodnejši čas za veroučno srečanje. V dvorani pa sta med tem razveseljevala zbrane muzika Vojko Pregar in Martin Uršič.

LEBACH

Slovenci iz Posarja se shajamo vsako zadnjo nedeljo v mesecu k slovenski maši. Nekateri se pripelejo tudi od daleč. Vselej je lepo, da si že kar zaželimo ponovnega snidenja. V ponedeljek, 3. novembra, pa smo se zbrali otožnih src, da smo se poslovili od naše zveste slovenske župljanke Marije Kračan.

Še enkrat nam misel preleti njeno življenje: Marija se je rodila 15. februarja 1921 v Lazah pri Vačah. Komaj dve leti je bila stara, ko ji je

Pok. Marija Kračan

umrla mama, pri devetih pa ji je umrl tudi oče. Tako je že kmalu morala iti od doma. Do šestnajstih let je ostala pri sorodnikih, nakar si je z delom na kmetih služila svoj kruh, ker je takrat bilo težko dobiti kakšno službo. Kmalu je spoznala Jožeta, svojega bodočega moža, ki pa je morala odditi v nemško vojsko. Ob koncu vojne se je vrnil kot invalid, toda z veseljem ga je sprejela, samo, da je bil spet doma. Njuno zakonsko življenje se je potem odvijalo v ljubezni in medsebojnem razumevanju. Rodilo se jima je pet hčera in en sin. Toda življenje je postajalo vse težje. Niso mogli več shajati. Zato so odšli v Nemčijo,

Lanskoletni prvoobhajanci iz frankfurtske župnije.

kjer so se gospodarsko kmalu opomogli. Marija je z materinsko ljubeznijo in pridnostjo skrbela za svoj dom, da jim je bilo lepo. Toda vmes je posegla težka bolezen. Decembra 1984 so ji na zdravniškem pregledu odkrili zahrbtno bolezen. In potem se je začela njena pot na Kalvarijo trpljenja. Kot vselej bolj tiha, je molče in potrpežljivo prenašala svoj križ, dokler ji ni bolezen izpila zadnjih življenjskih moči in je dopoldne 29. oktobra mirno zaspala v Gospodu. Slutila je svoj konec, zato je sprejela zakramente za umirajoče.

Ni se ji uresničila tiha želja, da bi počivala na domačem pokopališču v Litiji, vendar pa je bila deležna slovesnega pogreba. Poleg njenih domačih so prišli številni Slovenci in tudi mnogi nemški znanci.

S hvaležnim srcem se je spominjamo in molimo za njen pokoj.

MÜNCHEN

● *Miklavževanje* se kot praznik dobrote v adventni čas vgrajuje povsem smiselno: napoveduje njega, ki je prišel na svet kot Dobrota.

Pri maši, bila je druga adventna nedelja, je bilo točno še enkrat toliko ljudi kot običajno. Glasbeno je skoraj vso mašo oblikoval pevski zbor, ki se je v svojih ženskih glasovih zadnji čas občutno pomnožil. Tudi program v dvorani je začel z adventno pesmijo.

Letošnji prizor pred obdarovanjem je bil zgrajen na konfliktu med načrti sv. Petra, da bo ta večer imel oddih, in dolžnostjo, da pripravi vse za Miklavžev večer. Oba svetnika, sv. Peter in sv. Anton, sta odigrala svoji vlogi z jasno izgovarjavo in živo igro, tako da sta pozornost otrok, katerim je celotno miklavževanje predvsem namenjeno, polno zaposlila. Angeli so ju s svojim dvakratnim nastopom primerno spremljali. V dogajanje je bilo vgrajeno sestavljanje Miklavževih vprašanj, zapiski o vedenju otrok čez leto, njihove želje Miklavžu, Petrova naročila angelom in Miklavževa pesem, ki so jo zapeli otroci govorno jasno in glasbeno čisto. V prizoru je bilo tudi nekaj humorja, toliko da je po eni plati ves večer poživil, po drugi

pa ni spravil nebes v otroški domišljiji na slab glas.

Sv. Miklavž je bil toplo družinski. Z otroki se je pogovarjal in debatiral — res se jim ga ni bilo treba bati. Sicer se pa niso bali niti parkeljnov in so po končanem obdarovanju prišli na oder predvsem zato, da cukajo le-te. Takšna je pač današnja mladež!

● Na *božič* se pripravljamo z adventnimi mašami, v sobotni šoli pa s pogovori o njem. Manjši otroci so dobili adventni koledar, družine, ki so hotele, so pa lahko kupile kartone z naslikanimi jaslicami, ki naj bi jih otroci izrezali. Tudi si je lahko vsakdo v našem župnišču kupil oglje in kadilo za kajenje po hiši ali stanovanju na tri svete večere.

● V *mesecu verskega tiska* — od srede novembra do srede decembra — si je lahko po nedeljski maši v cerkvi Sv. Duha slehernik kupil slovensko versko berivo.

● *Krščen je bil* Tomaž Belani, prvorojenec Milana in Danice, roj. Komar. Staršem čestitamo, fantku pa želimo vse dobro v življenju! Sicer bo pa čez nekaj let lahko prihajal v našo sobotno šolo, kakor je prihajala njegova mama.

nizozemska

NIZOZEMSKA

Drugo nedeljo v novembru smo imeli tradicionalno *Martinovo nedeljo*, ki je lepo uspela. Prosto zabavo je vodil ansambel Slavček iz Novega mesta, ki je nastopal po posredovanju SIM.

Društvo sv. Barbare je prvo nedeljo v decembru pripravilo *miklavževanje* v Brunssumu. Sv. Miklavž je s svojimi darovi razveselil naše najmlajše.

Vsem sodelavcem se zahvaljujemo za sodelovanje v preteklem letu in se priporočamo za naprej.

V tem letu nas čakajo nove naloge. Slavili bomo 60. obletnico društva sv. Barbare. V pripravah na ta

praznik naj sodelujejo vse naše skupine: Zvon, Slov. folklorna plesna skupina, Sv. Barbara, Škrjanček itd.

Vsi za enega, eden za vse! Tako je bilo v preteklosti, tako naj bo tudi vnaprej.

V letu 1987 želimo vsem rojakom in sodelavcem holandske narodnosti božjega blagoslova in veliko zadoščenja v složnem sodelovanju.

švedska

MALMÖ

Včasih znajo Slovenci tudi tukaj na Švedskem kaj prijetno presenetiti, čeprav je res, da smo na splošno bolj poznani predvsem po tem, ko znamo komu prilično pošteno zagostiti — v neprijetnem smislu. V *prijetnem* presenečenju mislim na našo slovensko katoliško skupnost v Malmöju, ki je sicer bolj mlačna do Cerkve in se slovenske svete maše včasih v dokaj skromnem številu udeleži. Župnik švedske fare, ki je po rodu Nemec in njegov kaplan se zelo rada obregne ob majhno število Slovencev pri nedeljskih mašah, misleč, da se res ne spleča, da bi bil tukaj v Malmöju duhovnik samo za to, po številu, tako rahitično skupinico katoliških Slovencev. Zato pa je župnik naprtil našemu duhovniku še pastoralno skrb za portugalsko govoreče katoličane in še podružnico švedske župnije (t. j. Trelleborg), kjer naš duhovnik pogosto ob nedeljah mašuje in pridiga v švedščini.

Ampak, prijetno presenečenje, ki so ga Slovenci ponovno izkazali svojemu duhovniku Stanetu, je bilo na praznik Vseh svetnikov zvečer, ko smo se zbrali pri molitvah za rajne na katoliškem delu velikega pokopališča v Malmöju. Bila je navzoča vsa lokalna duhovščina — udeležba vernikov iz dveh katoliških župnij v mestu pa je bila zelo slaba. No, tukaj pa je udeležba naše slovenske skupnosti zares prišla do izraza. Skoraj štirideset odstotkov

vseh navzočih je bilo Stanetovih „lubih Slovencev“. Zares lepo so se odzvali vabilu svojega duhovnika za ta dan. To tudi ni šlo neopazno mimo, saj je g. Stane z veseljem „serviral“ to dejstvo župniku Kochu in tako smo Slovenci v Malmöju zaslužili skoraj javno priznanje za svojo pleteto do rajnih.

Tudi ob koncu cerkvenega leta so se naši ljudje kar lepo udeleževali svetih maš. Posebne pohvale sta vredni zlast skupnosti v Halmstadu in Nybroju. Olofström pa tudi tokrat ni bil boljši od prej. Pričakovati je, da bi bila vsaj v adventnem času in posebno ob božičnih praznikih udeležba pri slovenskem bogoslužju kaj večja tudi v tistih krajih, kjer se med letom toliko ne odzivajo našim vabilom. V enem od navedenih krajev (slovenska sveta maša je v južni Švedski na šestih različnih krajih) se je pred kratkim zgodilo, da se je na sobotni večer zbralo k praznovanju rojstnega dneva enega od naših, kar trideset rojakov, ko pa je bila naslednji dan ob enajstih sveta maša v istem kraju, jih je prišlo le troje počastit Kristusa Kralja veselstva, katerega praznik smo obhajali. To zadosti zgornjo pričo o verski „vnemi“ teh naših švedskih Slovencev.

Naj še zaključim z zanimivim podatkom, ki je bil objavljen v zadnji številki kulturne revije za Slovence in Švede, Svobodne misli, in se mi zdi, da je res vreden premisleka: „Ravnodušnost in ne sovraštvo je sovražnik ljubezni“ (Elie Wiesel — letošnji Nobelov nagrajenec za mir).

švica

Miklavževanje. — Za letošnji božič v mednarodnem LETU MIRU je v običajnem božičnem pismu rojakom v Švici bilo nanizanih nekaj misli o prizadevanju in delu za mir. Osnovni prostor, „kjer mir lahko začne poganjati“, se razraščati in širiti navzven, „so naša srca, t. j. srce vsakega posameznika, srce kot pojem človekove notranjosti in dejav-

nosti“, kamor je mir prinesel Kristus ob svojem prihodu na svet in ga še zmeraj daje s svojo navzočnostjo med nami. Naše srečevanje s Kristusom je potem lahko zares iskreno in pristno, „če imamo v sebi, v svojih srcih mir — sad njegovega miru. Če ga imamo, ga lahko podarjamo drugim; če ga nimamo (več), ga bo treba (ponovno) doseči in sicer: mir s seboj, mir z bližnjim, mir s Cerkvijo in mir z Bogom... Božični prazniki bi namreč brez tega četrtega miru bili zgolj pobarvana zunanost“.

Ob takem razmišljanju nas je obiskal dobri Miklavž in obdaroval otroke (pa tudi nekatere odrasle) v Oltnu (6. dec.), Solothurnu in Zürichu (7. dec.). Resda nas obišče vsako leto, toda njegov letošnji obisk je imel — zaradi leta miru — še posebno obeležje in značaj. „Napravljeni“ Miklavž ponazarja dobroto škofa Nikolaja (Miklavža) iz Mire v Mali Aziji, s svojo dobrotno milino pa ob delitvi darov prinaša otrokom veselje in radost. Samo videti jih je treba, te srečne otroške obrazke! Ali ni to lepo povezano, ujema joče se? Dobrota poraja veselje, veselje je hrana za mir, mir pa zopet omogoča dobroto in prinaša veselje. Kako je to nekaj zaželenega, potrjuje tudi velika udeležba odraslih in otrok, tako da je, zlasti v Zürichu, prej zmanjkovalo prostora. Drži, da so v veliki meri (ali kar v prvi vrsti) paketi privlačni za otroke, vendar bi brez dobrote in veselja bila njihova privlačnost gotovo nekoliko okrnjena.

Bog daj, da bi mir, dobrota in veselje vedno prebivali v srcih otrok, mladine in odraslih ter nikoli, zares nikoli ne usahnili! Hvala vsem skrbnim in pridnim za požrtvovalnost.

Martinovanje. — Na soboto po sv. Martinu (15. nov.) je bila v Biberistu pri Solothurnu vinska veselica — martinovanje. Nekaj po 20. uri se je najprej začel kulturno-zabavni program, ki so ga izvajali Kranjci (kvartet iz Oltana), Sängerbund Bümpliz (mešani zbor iz Berna) in oltenška igralska skupina. Le-ta je pod vodstvom Angelce pripravila kratek folklorno-plesni spored. Žive

barve narodnih noš in prodornozveneč glas Hermanove harmonike so se blagodejno prilegali očem in ušesom navzočih. Po programu je Rudijev kvintet s pevko Metko skrbel, da podplati niso mirovali; Ivanovi čevapčiči in pečenice so ob dodatnih jedeh in kapljici, ki je „iz mošta postala vin“, nadomeščali s plesom izgubljene kalorije; srečolov pa je zbujal radovednost, kdo neki bo srečni dobitnik prenosnega televizorja. — Že, ko se je pisal Gospodov dan, se je veselo martinovanje končalo — v splošno veselje in zadovoljstvo. „Mi Slovenci (pač) vinca ne prodamo...“

slovinci ob meji

KOROŠKA

V Žitari vasi so se 9. novembra poslovili od svojega župnika Matevža Nageleta. Dolgih 30 let je vodil župnijo. V pokoj je šel k šolskim seštram v Št. Peter pri Št. Jakobu v Rožu. — Na isto nedeljo so se v Selah poslovili tudi od salezijskega duhovnika g. Ivana Matka. Najprej je bil tam kaplan. Po smrti župnika Vavtija pa župnijski upravitelj. Skozi 34 let je deloval v fari, zgradil novo cerkev, obnovil župnišče, organiziral športno in kulturno delo med Selani. — Celovška Mohorjeva družba je predložila knjige za leto 1987. Mohorjevske prinašajo Koledar za leto 1987, Tatjane Angerer: Zdravilne rastline za vsak dan; Tatjane Goričeve: Rešitev izgubljenih, večernice Vlada Firma Domačija pod Krmom in Družinsko pratiko. — Tudi Slovenska prosvetna zveza v Celovcu (levičarska) je izdala svoje knjige: Koroški koledar, Petra Moharja Med nebom in peklom (o plebiscitem času), Trubarjevo berilo in Hermana Germa Mehka tačka (za otroke). — Od 14. do 16. novembra se je vršilo na Rebrci srečanje mladinskih organizacij. Prišli so zastopniki iz Slovenije, Italije, Mad-

žarske in Avstrije. Razpravljali so o problemih, s katerimi se mora slovenska mladina soočati. — Referat za žene pri Katoliškem delovnem odboru je pripravil adventno srečanje žena. 29. novembra je bilo srečanje na Ziljski Bistrici, 30. nov. pa v Slomškovem domu v Celovcu. Po maši je predavala ga. Vasja Kržan iz Ljubljane z naslovom *Da bi imele življenje v izobilju*. — V romarski cerkvi pri Božjem grobu je 7. dec. posvetil krški škof dr. Kapellari v diakona g. Janka Krištofa iz pliberške župnije in g. Franca Ulbinga od Sv. Marije na Zilji. Na Marijin praznik pa je bilo diakonsko posvečenje v benediktinski cerkvi v Št. Pavlu. Diakon je postal br. Bruno Jelen, doma iz Dobrle vasi. Nižji red akolitata pa je prejel br. Modest Merkač iz Velenja, ki študira bogoslovje v Salzburgu. — Celovski škof je imenoval g. Janeza Tratarja za župniškega upravitelja v Žitari vasi, g. Pepeja Marketza pa za župniškega upravitelja v Št. Jakobu v Rožu. — V Celovcu je izšla knjiga župnika Valentina Stücklerja z naslovom *Seelsorger im Spannungsfeld zweier Welten* (Dušni pastir na razcepu dveh svetov). V njej opisuje svoje delo med vojno. Bil je duhovnik za Mežiško dolino, se naučil slovensko in ostal tam tudi po vojni. Komunistične oblasti so ga kmalu zaprle. V zaporu je preživel v raznih krajih šest polnih let. — Knjigo bo izdala v prevodu tudi Mohorjeva v Celovcu. — V Tinjskem domu razstavlja 24 slik pod naslovom *Slovensko dekle* g. Norbert Grčar, ki živi sicer v Salzburgu, rojen je bil pa v Krakovu na Poljskem. — Pri volitvah v Kmetijsko zbornico je lista južnokoroških kmetov dobila dva mandata, doslej je imela le enega. Izvoljena sta bila Janko Zwitter in dipl. inž. Štefan Domej. — Po 70 letih so koroški Slovenci na parlamentarnih volitvah 23. novembra spet dobili svojega poslanca, ki bo zastopal avstrijske narodne manjšine v dunajskem parlamentu. Izvoljen je bil g. Karel Smolle na zeleni-alternativni listi, s katero se je KEL (Koroška enotna lista) povezala. — Na povabilo Krščanske kulturne zveze v Celovcu je priredila v Domu glasbe v

Celovcu solistični koncert argentinske Slovenke gdč. Bernarda Fink.

GORIŠKA

Zveza slov. kat. prosvete in Zveza slov. kulturnih društev v Gorici so v Avditoriju pripravile Gregorčičevo proslavo z recitacijami pesmi goriškega Slavčka. Višek je bila kantata p. Hugolina Sattnerja Jettejeva prisega s sodelovanjem treh zborov: mešani zbor Lojze Bratuž, moški zbor Mirko Filej iz Gorice in mešani zbor Hrast iz Doberdoba. Avditorij je bil premajhen in so mnogi morali poslušati po stopnicah posrečeni nastop. — V Doberdoba je občina zgradila novo šolo, kamor so se v oktobru preselili dijaki srednje šole Ivan Trinko. — Goriška Zveza slov. kat. prosvete je ob prazniku sv. Cecilije 15. in 16. novembra priredila Cecilijanko. Prireditelj je bila v Kat. domu v Gorici. Nastopilo je 21 zborov, največ goriških, trije iz tržaške pokrajine, dva iz Slovenije, po eden pa iz Koroške, iz Benečije ter italijanski zbor iz Tržiča. Cecilijanka je bila posvečena skladatelju, pok. Matiji Tomcu in pesniku Simonu Gregorčiču. — Goriški zbor Sv. Ignacij je priredil 22. novembra zborovski koncert na čast sv. Ceciliji. Koncert je bil v cerkvi na Travniku. Sodelovalo je osem zborov, med njimi trije slovenski: zbor iz Štmavra, iz Štandreža in Mirko Filej iz Gorice. — V Katoliškem domu v Gorici so 27. novembra predstavili novo knjigo *Pravljice*, ki jo je napisala Tončka Curk. Knjiga je izšla v skupni založbi Pastirčka in Mavrice. — Ob Cecilijanki je v atriju Kat. doma v Gorici razstavljal 23 portretov g. Norbert Krištof Grčar, ki živi v avstrijskem Salzburgu. Razstava je nosila ime Slovensko dekle.

TRŽAŠKA — Slovensko pastoralno središče v Trstu je pripravilo zahtvalno nedeljo. Mašo je daroval škof Bellomi. V velikem številu so se maše udeležili skavti, otroci iz Barkovelj so prišli v narodnih nošah. — Cerkevni pevski zbor iz Kaza na Koroškem je oblikoval v nedeljo, 16. nov., slovensko mašo v Rojanu. Mašo je prenašal tudi trža-

ški radio. — Na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu je bila 15. novembra tiskovna konferenca Slovenske koroške enotne liste (KEL). Kandidat za avstrijski parlament g. Karel Smolle je prikazal probleme slovenske manjšine na Koroškem. — V Marijinem domu pri Sv. Ivanu nad Trstom so 30. nov. z akademijo Nazaj v planinski raj proslavili pesnika Simona Gregorčiča ob 80-letnici njegove smrti. — Cerkevni slovenski pevski zbor pri Novem sv. Antonu je 7. decembra obhajal 40-letnico obnove. Ponovno je poklical k življenju ta zbor pred kratkim umrli g. Klakočar. — V Petrlinovi dvorani v Trstu je nastopila argentinska Slovenka mezzosopranistka gdč. Bernarda Fink. Zapela je 18 samospევov klasičnih in slovenskih glasbenikov.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Novembrska številka avstralskih Misli prinaša vsako leto seznam pokojnih. V zadnjem letu je umrlo 67 rojakov. Število mrtvih je gotovo večje, ker slov. kat. Misije ne izvedo vsega. Številu mrtvih je dodano še šest imen ljudi, ki so umrli že prej, pa so zanje zvedeli šele letos. — Poročil o papeževem obisku v Avstraliji lani v novembru še ni. Kako so se Slovenci srečali s papežem, bomo poročali, ko bodo Misli o tem poročale. — Pri Sv. Rafaelu (Sydney) so pridni rojaki betonirali ploščad okoli cerkve in vstavili dvoriščna vrata. — Sydneyski Slovenci žalujejo za svojim dolgoletnim kulturnim referentom Ludvikom Klakočerm. — Na misijonsko nedeljo so pri Sv. Družini nabrali za misijone 679 dolarjev. Se vidi, da imajo adelaidski Slovenci smisel za misijonske potrebe. — Tudi pri Sv. Družini (Adelaide) izboljšujejo svoje versko središče. Tako so betonirali

stezo, ki vodi iz cerkve v zasilno dvorano, dvorana je dobila še dvoje vrat in nad kuhinjo, ki je bila doslej na prostem, so postavili pločevina-sto zavetje. Delo so opravili, kakor se to povsod dogaja, idealni in angažirani verniki, ki so tudi material podarili. — Pri Sv. Cirilu in Metodu je bilo za Vse svete veliko ljudi pri božjih službah. Tudi obisk na pokopališču, kjer je postavljen skupen spomenik za pokojne Slovence, je bilo veliko vernikov. Za oskrbovanje spomenika so tudi nabrali malo manj kot 500 dolarjev.

ARGENTINA

V slovenski srenji v Mendozi so 19. oktobra priredili Materni dan, pravzaprav „dan staršev“, ker je bil namenjen očetom in materam. Otroci so peli in igrali in skušali pokazati, da imajo svoje starše radi. — V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi so priredili 12. oktobra cerkveni koncert. Nastopil je mladinski zbor Choral de Lanus, ki ga sestavlja 14 Slovencev in 2 Argentinca. Zbor vodi g. Andrej Jan. Peli so slovenske cerkvene pesmi, pa tudi Bacha in Rimskega-Korzakova, Ramiresa in dve črnski duhovni pesmi. — Za praznik Kristusa Kralja so v Slovenski hiši v Buenos Airesu pripravili oratorij Prešernovega Krsta pri Savici. Hoteli so proslaviti 150-letnico, kar je bil Krst prvič natisnjen in 30-letnico SKAD-a. Oratorij je pripravil in zrežiral g. Nikolaj Jeločnik s slovensko buenosaireško mladino. Predstave so bile 21., 22. in 23. novembra. Scenarij je pripravil g. Matjaž Eiletz. — Na buenosaireški televiziji so 17. novembra imeli oddajo, ki je bila posvečena Jugoslaviji. Okrog 100.000 Argentincev je namreč jugoslovanskega porekla, od teh najmanj 15.000 Slovencev. Pri oddaji so bili zastopani tudi Slovenci, med njimi tudi predstavniki politične emigracije. Od vseh narodnosti Jugoslavije so se Slovenci najbolj predstavili. — Bariloški Slovenci so praznovali narodni praznik 29. oktobra v naravi. Pod vrhovi Catedrala ob jezeru Mascaradi so priredili piknik, pred njim pa spominsko akademijo z recitacijami in petjem. — V petek, 31.

oktobra, je bariloška televizija predvajala enourni program o Slovencih in njihovem delu v Bariločah. — V Mendozi so slovenski narodni praznik obhajali v nedeljo, 9. novembra. Po maši, med katero je župnik Horn pridigal o dolžnostih do Boga in do naroda, so se zbrali v dvorani k slavnostni akademiji. Najprej so nastopili otroci z deklamacijami in rajalno vajo, nato pa je pevski zbor zapel Ipavčevo Slovenec sem in Ložarjevo Slovenija v svetu. Sledilo je kosilo z družabnim srečanjem. — Slovensko kat. akademsko društvo v Argentini je bilo ustanovljeno leta 1956. Namen je povezovati ljudi z akademsko izobrazbo in je logični naslednik nekdanjega Kat. akademškega starešinstva, ki je delovalo do leta 1945 v domovini. Lani novembra je praznovalo torej 30-letnico življenja.

ZDA

V oktobru je obiskal Cleveland kulturni in politični delavec iz Argentine dr. Marko Kremžar. Sprejel ga je tudi clevelandski župan Vojnovič. V Baragovi dvorani so mu Slovenci priredili sprejem. Dr. Kremžar jim je govoril o življenju v Argentini. Z ženo sta obiskala tudi župnijo sv. Vida in tiskarno Ameriške domovine. — Pevski zbor Korotan, ki ga je ustanovil g. Metod Milač in ga sedaj vodi g. Rudi Knez, je praznoval 35-letnico delovanja. Zbor ima 48 članov. Spominski koncert je bil pesemsko zelo pester in zahteven. — Slovenska župnija sv. Cirila v New Yorku je 13. septembra

obhajala 70-letnico delovanja. Newyorški kardinal O'Connor je poslal na proslavo pomožnega škofa. Cerkev sv. Cirila je dobila novo barvasto okno, posvečeno škofu Frideriku Baragi.

KANADA

V Torontu pri Mariji Pomagaj je 18. septembra obhajal 70-letnico lazaristovski duhovnik g. Ivan Jan. Bil je precej let upravnik verskega mesečnika Božja beseda. — Z jesenjo se je začelo spet novo šolsko leto. Razveseljivo je, da se je v prvi razred dopolnilne šole pri Mariji Pomagaj vpisalo 17 učencev. — Na kanadski zahvalni dan so ministranti iz župnije Marije Brezmadežne poromali v Marijino svetišče v Youngstownu, država New York, blizu Niagarskih slapov. Romanja se je udeležilo 53 ministrantov. Ministrantje iz župnije Marije Pomagaj so bili tam že konec septembra. — G. Čarga je organiziral ob prazniku sv. Vincencija Pavelskega za winipeške Slovence tridnevno, ki se je zaključila z romanjem k Materi božji v Coock's Creeku nad Winnipegom. Pri romanju je bilo nad 100 vernikov. Tridnevno je imel g. Tone Zrnc CM. — V ponedeljek, 12. oktobra, so zaprli cerkevno slovensko letovišče. Za zaključek so pripravili vinsko trgatev, ki je dobro uspela in so je bili vsi veseli. Po zahvalni maši in Zahvalni dan so letovišče zaprli do 28. decembra. — Slovenci iz Montreala so v septembru poromali k lurški Materi božji v Rigaud. Udeležilo se ga je 350 vernikov.

ocvirki

KADRIRANJE V PARTIJI

Eno (vprašanje) je vsekakor tudi tisto, ki se nanaša na način kadriranja v Partiji. Ali se ne vzpenjajo pogosto na najvišja mesta hierarhične lestvice neke, po definiciji revolucionarne, Partije prav tisti, ki "nikoli ne govorijo pred časom", konformisti, katerih besede zvenijo nedoločeno frazersko, "v šifrah", ter tisti, ki hitro in z lahkoto menjajo stališče in prevzemajo tuje vloge, pa tudi tisti, ki dobro poznajo mehanizme dušenja vseh pobud in alternativ, ki ne prihajajo z vrha? Ali ni ta blokirano v Partiji privedla tudi do popolne blokiranosti družbe? Ali ni potemtakem Partija, če je že prevzela nase vlogo vodilne družbene sile, tudi poglaviti krivec za krizo, v kateri smo?

Partija ni nezmotljiva in ne more biti edini in večni arbiter v družbi, ki teži k temu, da bi se končno

organizirala kot moderna, demokratska in uspešna.

MLADINA, Ljubljana, 26. sept.
86 / 18.

ZAKON O POSEBNIH POKOJNINAH

Še je marsikaj trdnega in granitnega pri nas. Pa ne mislim tu samo na socialno varnost, ki je znamenit dosežek našega sistema, njegov triglavski vršiček pa zakon o posebnih pokojninah, ki v Sloveniji pripadajo 1102 zaslužnežema, ali kot lepo piše v Delu (10. IX. 1986), "da se po slovenskem zakonu lahko prizna starostna pokojnina ne glede na pogoje, ki jih določajo pokojninski predpisi, ljudem, ki imajo posebne zasluge na področju revolucionarne, politične, znanstvene in kulturne ali druge družbene dejavnosti". In malo pred tem: "Najvišja izjemna pokojnina znaša 280.000 dinarjev, trenutno pa trije zaslužni revolucionarji dobivajo višjo pokojnino, po podatkih Tanjuga 311.000 dinarjev... zremo, da so omenjene tri izjeme tovariš Viktor Avbelj, Sergej Kraigher in Ivan Maček."

Toplo je pri srcu delovni ženi, ko ve, da tisti, ki so najbolj za-

služni za razcvet naše družbe, ne postopajo naokrog raztrgani in premraženi in da jim ob mrzlih zimskih večerih ne kruli po želodcu in se jim ne blede o krompirčku v oblicah tako kot Kosovelovim otročičem, lačnim na senu.

MLADINA, Ljubljana, 26. sept.
86 / 31.

NOVINARJI NOČEJO BITI PRIVRŽENCI MARKSIZMA LENINIZMA

Nedavni občni zbor Društva novinarjev Slovenije je soglasno sprejel pobudo aktiva Dnevnika, da jugoslovanskemu zveznemu novinarskemu društvu predlagajo, naj iz kodeksa jugoslovanskih novinarjev odstranijo formulacijo, da je jugo-novinar "zavestni privrženec marksizma leninizma". Kodeks s to formulacijo so sprejeli 1. 1982.

Zdaj je glasilo republiške konference Zveze socialistične mladine Bosne in Hercegovine objavilo odprto pismo predsedniku DNS Borisu Bergantu. Nekaj citatov: "Nismo bili preveč presenečeni, ko smo slišali, da vaši fantje... zahtevajo..., preprosto zato, ker so 'severozahodne pobude' postale sestavni del (jugoslovanske) stvarnosti... Vseeno, malo je 'prekrepro' odreči se na vrat na nos, brez vsakršnih omejitev, osnovi delovanja jugoslovanskih žurnalistov... Vi in vaši kolegi ste... proti marksistično-leninistični določenosti našega novinarstva... Poudarjate, da vsakodnevna praksa opravičuje vaše zahteve... Najbrž ste pri tej ugotovitvi imeli v mislih nekatera lastna 'dela', za katera ste dobili tudi ustrezno nagrado od neke male siromašne dežele, naše sosede (= Srbije). Kaj sta... zagrešila Marx in Lenin, da ju tako na vrat na nos brišemo in zametujemo njihovo delo?... Če bi tovariši ustanovili Društvo novinarjev marksistov-leninistov, bi bilo vseh nesporazumov takoj konec."

MLADINA, Ljubljana, 24. okt.
86 / 7.

kakšni smo Slovenci?

Slovenci smo obrobni, mejni narod. Same meje so nas. Zato pa hitro izpuhtevamo; meje so zmeraj ožje.

Obmejni narod je prilagojevalni narod: prilagaja se sosednjim velikim narodom.

Tak obrobni narod je obenem nehoče preseljevalni narod; stalno prehaja čez mejo, ker mu je dom preozek. Slovenec je v tem bolj svetovljan kakor pa narodnjak.

V zvezi s tem je tudi značilno „izseljevanje možganov“. Danes deluje v tujini 500 do 600 vrhunskih slovenskih znanstvenikov.

Žal pa se srečujemo tudi tukaj z za slovenstvo kar usodnim prilagajanjem velikim narodom, v katerih so naši velmožeji tiho izginjali.

Prof. A. Trstenjak, O slovenski duši, Koledar 1987 družbe
sv. Mohorja v Celovcu

iz knjig

O REVOLUCIJI ZAČENJA SODITI ZGODOVINA

Pisatelj Rebula zapisuje v svoj dnevnik (Oblaki Michigana): Največji triumfalizem za kristjana je, da reče: „KI JE OD MRTVIH VSTAL!“ Takoj za tem pa beseda mojega profesorja (Dušana Pirjevca), ko v slutnji bližajoče se smrti išče osebno odrešitev, ko mu je v njegovi partizanski, marksistični, komunistični — politični, kulturni, gospodarski družbeni — zavesti radikalno vse odpovedalo.

Dnevniško zapisovanje Rebule natanko po treh desetletjih: Padla je vera v revolucijo, ki je napovedovala novega človeka, kajti ti ljudje, ki jih srečuješ, so „ritkavi in potuhnjeni“... Kristjan ni smel (v povojni slovenski zgodovini) polnopravno sesti k „mizi zgodovine“, z revolucijo je bilo uničeno krščansko imenoslovje slovenskih krajev, odpravljeno vse (krščansko) laično šolstvo, usodna za kariero pripadnost Cerkvi. Komunizem in partija — edina obvladujoča moč v novi „socialistični“ stvarnosti.

(Rebula) izpoveduje, da bo o škofu Rožmanu vsaka sodba „nepopolna, dokler ne bo ljubljanski škofiji vrnjena obsežna dokumentacija o njegovi dejavnosti med okupacijo; in to je v bistvu skladovnica intervencij za vse mogoče ljudi, vključno za pristaše OF“.

Da so vstopili komunisti v „lovišče zgodovine“, je „bil potreben Hitler“.

V „socialistični“ stvarnosti dobiš zdravnika, ki moli brevir, inženirja, ki gre v kartuzijo, fakultetnega profesorja, ki moli rožni venec, tomši-

čevce, ki ponoči zapoje v kanadski cerkvi zborovsko skladbo „Kako umira pravični“, pa jih prav nič ne moti, če je ob vходу v to slovensko svetišče „antikomunistična kamnita plošča“; kaj zato, če potem morajo ti pevci k spovedi k Notranji v Ljubljani. Z Jeffersonom se (Rebula) zapriseže: „Nad samim božjim oltarjem sem zapisregel večno sovraštvo do vsakršne oblike tiranije nad človeškim duhom.“

DRUŽINA, Ljubljana.

IZGUBLJENA PRIČAKOVANJA

Londonski dnevnik Izidorja Cankarja (medvojnega ministra Šubašičeve kraljeve vlade v Londonu) je dragocen dokument druge svetovne vojne.

Cankar v Atenah (1946) piše: Šubašić kot zunanji minister docela nepomemben, brezdelan, nevden, na novo organizirana vojska, utrjena Ozna, industrialci in bogati trgovci razglašeni kot „sovražnikovi sodelavci“, naraščajoča draginja, nacionalizacija rudnikov in velikih industrij, „med ljudmi pa nezadovoljstvo in potuhnjenost“, na upravnih mestih nesposobni ljudje (za nagrado), „nezaupanje do vseh, podle denunciacije, popoln zastoj kulturnega dela, zlasti v Sloveniji...“ Londonski zapisovalec je za „vedno opravič“ z medvojnimi slovenskimi politiki v Rimu (Krek, Ahčin, Avsenik), ki so bili odločno proti komunizmu. Govorili so mu: „Partizanstvo = komunizem, in to je primarno zlo, največji sovražnik.“

**vzemite si 5 minut
za premislek
narodnega rekala!**

**kdor poje rad,
ostaja mlad.**

Na Visu Tito v osebnem pogovoru pravi Cankarju: „Jaz nočem komunizma. Tudi Rusija ga noče. Povem vam, da so mi Rusi odsvetovali, da bi delal komunistične eksperimente. Napak bi bilo, če bi ponovili revolucijo 1917. Rusija je medtem toliko storila, da se omogoči miren socialističen razvoj v ostalih državah. Vedite, da je to čista resnica; časi so preresni, da bi mogel govoriti neresnico... ko sem videl vse trpljenje in požrtvovalno borbo našega naroda...“ Tudi drugi so mu to zatrjevali. Kardelj je objavil v moskovskem komunističnem listu „zelo dober članek, v katerem pravi, da je trditev, da se bo po vojski vpeljal v Jugoslaviji komunizem, natolcevanje“.

Že Churchill se je jezil, da Tito ni držal besede. Glasovi (so): politična svoboda bo zatrta, za stare stranke ne bo prostora...

DRUŽINA, Ljubljana.

NEUMNOST POLITIKE

(Ciril Zlobec je zapisal v knjigi Slovenska samobitnost in pisatelj, tole anekdoto:)

Leta 1957 sem prišel kot urednik literarne revije Beseda pred sodišče in tam so mi povedali, da sem obtožen dejanja, ki ga zakon kaznuje tudi do 18 let zapo-

ra . . . , ker pa sem bil v partizanih in tako dalje, se je vsa zadeva končala s prepovedjo časopisa.

Tekst, ki je bil takrat ocenjen kot najhujša kleveta naše družbe, isti tekst je bil dvajset let pozneje nagrajen s Prešernovo nagrado, najvišjim priznanjem, ki ga Slovenija daje za umetniška dela. Nagrada je tudi družbeno-politična, ne samo kulturna; to pomeni, da so se s podelitvijo strinjali tudi družbeno-politični dejavniki.

Mnogi vidijo v tem žalosten paradoks, neumnost politike . . .

TELEKS, Ljubljana, 27. nov. 86/9.

pisali ste nam

REVOLUCIJA V IMENU STALINA

Ljubljanska DRUŽINA je 23. novembra zapisala to-le:

„Nobene cene nista imela zame ne Lenin in ne Stalin. Kako malo imajo Lenina načela vsebinske in pomenske zveze s socializmom Iva-
na Cankarja ali pa Janeza Evangelista Kreka. Stalin pa je bil docela nekulturen človek, amoralen, moralno etični nihilist, ki je mejil na zločinsko podlega človeka. Pa so mu vendar desetletja tkali avreolo genija pod uniformo generalissimusa . . . Kaj vse ste rekli o njem. Bil da je edini voditelj partije, modri, veliki, genialni, klasik marksizma, strateški genij, oče narodov, izvedenec v vseh znanostih, učitelj narodov, simbol vsega naprednega, tvorec napredne sovjetske vojne znanosti, zastava, ponos in upanje naprednega človeštva, arhitekt komunizma, nezmisljivo odrešenik sveta. Pobil pa je neštete milijone ljudi, željnih življenja in družinske ljubezni. Slavil je samega sebe kot malo-
lokdo v zgodovini človeštva. Ko so mu končno sneli delavsko masko, potlej je bil le še inkvizitor, despot,

farizej, psihopat, literarni plagiator . . .“

Vse to seveda drži.

Prav zato se mi stavlja vprašanje: Kaj ni KPS v imenu tega „odrešenika“ oziroma psihopata izvedla revolucije na Slovenskem? In v njegovem imenu pospravila toliko „izdajavcev“ (izdajavcev revolucije seveda, ne naroda)? Kdaj se bomo pa o tem majčkeno pomenili?

Lep pozdrav!

N. N., Švica

Nekaj sadežev iz Rebulovega VRTA BOGOV!

(nadaljevanje s 6. strani)

osnovi nekega racionalnega argumentiranja, kolikor na osnovi svojega prirojenega optimizma oziroma pesimizma. Vsekakor sam izrazim mnenje, da se mi s suhega racionalnega vidika — kolikor upoštevam demoničnost, ki je doslej dokazano vladala, če že ne prevladovala v človeku in zgodovini — zdi atomska vojna tragično usojena od tistega hipa, ko je bila atomska bomba ustvarjena. To ne glede na katastrofične akorde, skozi katere se prebije do vizije o končni zmagi Dobrega-Lepega-Resničnega knjiga, ki mi je osebno sveta, namreč **Apo-
kalipsa**.

„Naj torej obsedimo in čakamo tiste češnje z neba?“ slišim ugovor.

„Mar medicina obupa, ker ne more premagati smrti, čeprav je ves njen smisel v boju proti smrti?“ odgovorim. „Kristjan celo mora videti svojo prvenstveno zgodovinsko nalogo v boju za mir. Kakor mora videti svojo prvenstveno osebno nalogo v boju za etično popolnost. A kakor dela to v zavesti njene nedosegljivosti, tako se bojuje za mir v zavesti, da atomske bombe žal niso toliko v skladiščih kolikor v nas. V mislih imam seveda kristjana pesimista. Kristjan optimist lahko misli drugače. Optimizem je namreč za kristjana obvezen na eshatološki ravni, na zgodovinski pa nikakor ne. Kristus je bil na zgodovinski ravni prej pesimist kot kaj drugega.“

Kjer ni Boga, je hudič, kjer pa je Bog, je križ.

Srcu se toži po začetku časov. Ne, po njihovem koncu. Da bi se nekaj nepovrnljivo nehalo in nekaj brezkončno začelo.

Povsod smo Slovenci. In nikjer nas ni.

PRISPEVEK K PODOBI JUGOSLOVANSKEGA POLITIČNEGA ZAPORNIKA

● Policiji v civilu te praviloma aretirajo brez zapornega naloga, toda s pištolami pod pazduho. Zaprejo te v samico in zaslišujejo do onemoglosti. Kako naj jim pojasnjuješ stvari, o katerih nisi nič slišal, ne premišljeval? Pustijo te lačnega, umazanega, včasih pretepenega.

● Lopov, ki ni ničesar ukradel, niti nikogar umoril, mora pred sodišče! Našli smo vse, kar je skrival: časopise, revije,

knjige, tekste, spise in priče, ki so slišale njegove izjave, dnevni-ke, pisma in vozne karte. Javni toživec bo na osnovi teh sestavil primerno uničujočo obtožnico. Pošljemo ga k psihiatru in mu dokažemo, da je nepristeven. Nemogoče se zdi, da je v tako varni državi, kot je naša, zločin storil sam, zato mu bomo dokazali še, da je mešetaril s sovražno emigracijo v tujini.

● Sodni scenarij določajo prizorišče (nabito polna dvorana gledavcev, ki ne smejo motiti predstave), akterji in dve dejanji: v prvem dejanju obtoženega obsodijo na drakonsko kazen. Obtoženi se potem pritoži na višjo inštanco. V drugem dejanju vi-

problemi:

SOVRAŽNIK DRŽAVE ŠT. 1

Vladimir Šeks, nekdanji odvetnik, ima o (položaju političnih zapornikov v Jugoslaviji) tudi osebne izkušnje. Pravi:

Jugoslavija uradno ne priznava obstoja političnega delikta. Pod vplivom sovjetske pravne teorije in doktrine (pa) uvršča politično drugače misleče v kategorijo sovražnikov ljudstva in države ter socializma. Ta „sovražnik“ mora na vrednostni, moralni lestvici kotirati na zadnjem mestu, slikati ga je treba v vsej njegovi podlosti, amoralnosti in nečlovečnosti. Po tej logiki je nevarnejši od razbojnikov, lopovov in morivcev. Je moralna spaka in socialni izrodek.

Oblast se zaveda, da mora zaradi svojega obstanka represirati politične nesomišljenike in nasprotnike.

V preiskovalnih postopkih protitistim, ki so obtoženi političnih de-

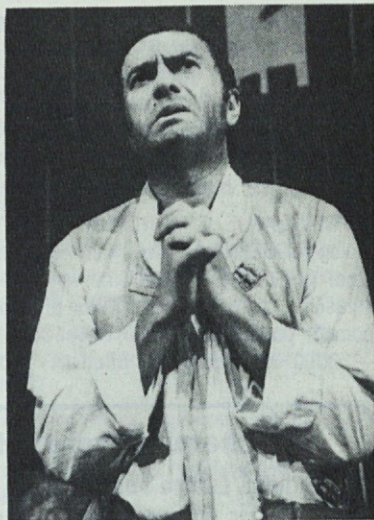
likto, preiskavo redno vodi državna policija, precejšnje število obsojencev pa trdi, da so bili ob tem podvrženi torturi. Vrsta političnih obtožencev je javno pred sodiščem opisovala razne metode, katerih cilj je bil izsilitev priznanja, obremenjevanje drugih oseb ali priznanje sugerirane kriminalne dejavnosti. Po teh opisih naj bi šlo za bivanje v mračnih in vlažnih celicah, za pretepanje s pestmi, nogami in pendreki, za mučenja z elektrošoki ali večdnevno privezovanje na vroče radiatorje, za to, da so jih vodili na inscenirane nočne ustrelitve in jim dajali psihofarmacevtska sredstva.

Branivec obtoženega naj bi bil često v podrejenem položaju: izključiti ga hočejo iz zasliševanj prič, onemogočajo mu vpogled v spise, otežujejo stik s klientom, obtoženega kličejo k zaslišanju brez branivca. Obtožence v velikem številu

preiskovalnih postopkov in sojeni pregledujejo psihiatri.

Pravosodje in uprave kaznilnic natančno pazijo, da političnih obsojencev ne družijo z obsojenci z istimi ali podobnimi diagnozami, ampak jih določajo v skupine z najhujšimi kriminalci, večkratnimi povratniki, morivci, seksualnimi pervertiti, vlomivci in podobnimi.

TELEKS, Ljubljana, 6. nov. 86.

šestopenjsko sodišče zagovorniku obtoženega delno ugotovi, kazen zmanjša, obtožbe pa v celoti potrdi.

Časten prizor se odigra z branjem Obrazložitve sodbe. Sodni senat prek svojega Predsednika ne interpretira črke in duha Zakona, ampak voljo in zahteve Politike. Neodvisnost sodstva je kot maska... Priče so obremenilne ali pa jih ni. Protesti tistih, ki pred sodiščem trdijo, da so v preiskavi podpisali izsiljene izjave, ne veljajo.

Licemerno obnašanje časopisov in ostalih medijev množičnega obveščanja je posledica že omenjene konjunkturo. Obtoženega oziroma obsojenega mo-

rajo namalati kot nevarnega hudo delca in predrznega nemoralneža. Po njem lahko pljujejo neomejeno; če skuša javnosti sporočiti svojo resnico, ga ignorirajo. Po potrebi o posameznem primeru objavijo le pet obskur-nih vrstic ali pa sploh nič.

Medtem ko obtoženi (obsojeni) primer čemi v temnici preiskovalnega zapora in premišljuje, kaj je zagrešil in koliko bo dobil, mu vpliven politični veljak s skrbno izbranimi besedami napoveduje usodo. Politikov prejudic lahko še isti dan sliši (ali bere) vse ljudstvo, tudi sodnik, ki bo obtoženemu sodil.

Politični zapornik mora v zaporu opravljati najtežja in naj-

bolj umazana dela. Sozaporniki (največkrat kaznovani zaradi krvnih deliktov) mu v dogovoru z jetniškimi pazniki strežejo po življenju. Dobršen del kazni pre-stane zaprti oporečnik (ponavadi) v samici. Izpustijo ga (ob priložnostni amnestiji) napol uničene-ga.

Kot bivši politični zapornik se ne moreš več zaposliti niti kot čistivec na mestni tržnici, kaj šele kot grobar na vaškem pokopališču! Nemalo primerov dokazuje, da tudi ne moreš iz države, da bi nekje drugod začel spoštovanja vredno življenje.

Gorazd Suhadolnik
MLADINA, Ljubljana, 31. okt. 86.

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b

(U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

• DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 0481 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• Starejšima zakoncema ODDAM V NAJEM novo stanovanje (120 m²) med Kranjem in Ljubljano. Hiša ima balkon, 3 sobe, kuhinjo, predsobo, jedilnico, kopalnico in WC za goste. — Informa-

cije daje: Janez Berguš, Im Sionstal 19, 5000 Köln 1, BRD.

• V Bresternici-Maribor NAPRODAJ hiša, primerna za obrt, v 4. gradbeni fazi (17 x 14 m) z dvema garažama in 850 m² zemlje. Informacije: Ernest Sagadin, Kajuhova 5, Maribor, tel. 062 / 25 7 62.

• V Jerneju pri Ločah na Štajerskem PRODAM dograjeno enodružinsko hišo z nekaj zemlje. Hiša leži ob glavni cesti, 3 minute oddaljena od avtobusne postaje. — Informacije po telefonu v domovini: 00 38 63 / 76 32 50 ob nedeljah dopoldne.

• PRODAM — eventualno dam v najem — enostanovanjsko (primerno kot počitniško) hišico ob glavni cesti v bližini Slovenj Gradca in pohorskih smučišč. — Pojasnila po telefonu: ZRN (089) 6 41 33 53.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti tele knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštah kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za žolč

Učiteljica: „Našteli ste že vrsto živali. Ali vam pa ne pride na misel nekdo, ki se rad valja po umazaniji, je požrešen in se klati po sosedovem vrtu? No, Mihec?“

„To sem jaz.“

o

Ljudožerec lepi ugrabljeni belki: „No, milostljiva, sedaj lahko izbirate: ali imate rajši mesto v mojem srcu ali v mojem želodcu?“

o

Brivec sedi skupaj z mesarjem pri pivu in mu toži: „Poglej, kakšno ženo imam! Sama kuha, sama si šiva obleke, sama pere, pa sama se tudi brije.“

o

Zamorec hoče v majhnem mestu v Južni Afriki stopiti v cerkev.

Ustavi ga policaj: „Stoj! Cerkev je le za belce!“

„Grem jo le čistit.“

„Dobro, a gorje, če te zalomim, da boš molil!“

o

Sredi noči pozvoni nekdo pri vratih norišnice.

„Kaj pa vam je,“ se jezi vratar, „ali ste neumni?“

„Seveda, saj zato prihajam.“

o

Mož ženi: „Na moji srajci manjka gumb.“

„Saj boš čezno oblekel suknjič.“

„Pri suknjiču manjkata dva gumba.“

„Kaj boš šel danes v mesto brez suknje?“

o

Zakonski par sedi v kinu.

Žena: „Bogve če se bosta na koncu poročila?“

„Čisto gotovo! Takšni filmi se ne končajo nikdar dobro.“

o

Na zborovanju govori neki politik.

Nekdo od poslušavcev zasepeta svojemu sosedu: „Včeraj je bil boljši.“

„Saj včeraj sploh govoril ni.“

„Prav zato.“

o

Nekdo obišče kraj, kjer govorijo samo o konjih; o skakalnih, dirkalnih, lipicancih, konjih za na lov, za na polje . . . Dolge ure mora to poslušati.

Končno ga vpraša gostiteljica, za kakšen šport se on zanima.

„Rad streljam.“

„Kaj pa?“

„Konje.“

od doma

Na televiziji sem slišal samo: „Nove cene mesa!“ Nato je pri vratih pozvonilo. Zato nisem slišal, ali so nove cene višje ali nižje od starih. Ta preklemana negotovost!

ALI MORAJO BITI STEBRI DRUŽBE DEBELI?

Dovolj smo poslušali o lepši prihodnosti. Pripovedujte nam kaj lepšega!

DRŽAVA JE ŽE V KOMUNIZMU. DAJE, KOLIKOR MORE, JEMLJE, KOLIKO POTREBUJE. IN POTREBUJEEEE . . .

Državi je ljubše, da človek odpre denarnico kot usta.

V PRVI BOJNI VRSTI SE OBICAJNO SEDI.

Nastopil je čas kadrovskih sprememb: sinovi politikov so postali polnoletni.

NAŠA BODOČNOST IMA IZ DNEVA V DAN MANJ PRIHODNOSTI.

Ena bistvenih lastnosti dežel v revoluciji je, da danes po tebi imenujejo ulico, jutri te pa po njej lovijo.

NAŠE LJUDSTVO LAHKO ZDRŽI VEČJE ZGODOVINSKE OSEBNOSTI.

Po PAVLIHU

Še bolj se bo treba nasloniti na lastne sile.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pučelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čepak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikaneč, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).